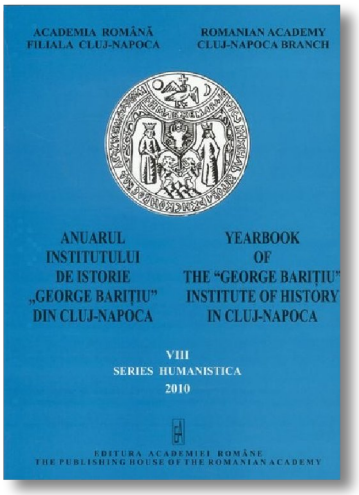

ISSN 1584-4404

Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca
Series *Humanistica*

humanistica.ro

Resurse și utilizări de bunuri și servicii în UE și în alte state ale lumii

Laurențiu N. Popescu

How to cite this article:
Popescu, Laurențiu N. (2010) *Resurse și utilizări de bunuri și servicii în UE și în alte state ale lumii*, Yearbook of the George Barițiu History Institute of Cluj-Napoca, Series Humanistica, Vol. 8, pp. 305–332. DOI: 10.5281/zenodo.22966000

© 2010: The Publishing House of the Romanian Academy.
Humanistica Yearbook is published online since 2003.
Submit your article to Humanistica Yearbook: secretariat.dcsu@acad-cj.ro

RESURSE ŞI UTILIZĂRI DE BUNURI ŞI SERVICII ÎN UE ŞI ÎN ALTE STATE ALE LUMII

Laurenţiu N. Popescu

Facultatea de Ştiinţe Economice din Cluj-Napoca
Universitatea Creştină „Dimitrie Cantemir" Bucureşti

Abstract. *The study reflects the structure and evolution of macroeconomic balance between resources and the use of goods and services, in European countries economies and the ones of other states of the world economy in the years 1996, 2000, 2004, 2005 and 2006.*

The author uses the methodology applied in the field of the data contained in the international and national system by calculating comparable indicators in absolute and relative sizes which express the structure, dynamics and utility of goods and services.

The resources and use of goods and services are valued in euro in absolute size and annual average per capita.

The information contained in the content of the study offers the possibility of real and multiple comparisons between states, useful for the analysis, forecast and management of growth and competitive economic development and increasing quality of human life. Some issues, trends, comparisons and evolutionary of the components of macroeconomic balance are presented in summary by the author, other more systematic and concrete can be highlighted on countries and between countries, depending on the purpose pursued by the users of such information.

Information on the contents and characteristics of the macroeconomic equilibrium in comparable vision between economically advanced countries and those in development, provide specialists and population, institutions, decision-making and executive bodies of the Romanian economy, a comparable reference meant to guide, and mobilize the complex and long process of sustainable economic development and efficiency in Romania.

Facing the future and competitive development, integrated into the European Union and supported by the EU mechanisms and resources, Romania and its economic system has the potential and capacity to achieve economic and human development compatible to the one of the developed countries and to alleviate the disparities and gaps that makes it different from them.

Key words: *goods, services, economic growth, economic development, economic equilibrium, economic efficiency.*

An. Inst. de Ist. „G. Barițiu" din Cluj-Napoca, Series Humanistica, tom. VIII, 2010, p. 305–332

1. CADRUL GENERAL AL CERCETĂRII

1. Creşterea şi dezvoltarea economică – durabilă, competitivă, eficientă şi echilibrată – reprezintă o necesitate, posibilitate şi prioritate pentru fiecare ţară, zonă regională şi economia mondială în ansamblu. Problematica dezvoltării durabile echilibrate este complexă şi de mare actualitate. Ea prezintă interes major teoretic şi practic, atât pentru instituţiile şi organismele de concepţie, decizie şi execuţie de la toate nivelurile funcţionale ale economiei contemporane, cât şi pentru populaţia totală şi activă a fiecărei ţări.

În ultimele 5–6 decenii, teoria, metodologia şi practica dezvoltării echilibrate a economiei au înregistrat progrese remarcabile. Literatura de specialitate în domeniu cunoaşte o îmbogăţire şi diversificare continuă[1].

Statele lumii, îndeosebi cele care fundamentează şi realizează procesul dezvoltării economiei şi vieţii sociale, desfăşoară o activitate susţinută pentru formarea specialiştilor şi crearea cadrului instituţional necesar încadrării economiei în cerinţele, restricţiile, obiectivele şi mijloacele de realizare în viziune sistemică şi strategică a dezvoltării competitive, eficiente şi echilibrate. În tot mai multe state ale lumii, dezvoltarea economiei se înfăptuieşte pe baza aplicării cunoştinţelor ştiinţifice, a metodelor şi tehnicilor înaintate, a cerinţelor şi restricţiilor interne şi externe ale dezvoltării, a factorilor şi condiţiilor care conduc la valorificarea resurselor naţionale şi atrase din circuitul internaţional, la obţinerea bunurilor şi serviciilor în concordanţă cu cererea reală şi solvabilă de consum şi dezvoltare.

[1] Prezentăm selectiv, pentru argumentare, câteva lucrări reprezentative în acest domeniu: N. N. Constantinescu, *Economia protecţiei mediului natural*, Bucureşti, Edit. Politică, 1997; Emilian Em. Dobrescu, *Macromodels of the Romanian Market Economy*, Bucureşti, Edit. Economică, 2006; Matei Pelassy Dominique Dogan, *Cum să comparăm naţiunile*, Bucureşti, Edit. Alternative, 1993; D. Gabor, U. Colombo, A. King, R. Galli, *Să ieşim din epoca risipei*, Bucureşti, Edit. Politică, 1983; **** Reforma economică şi dezvoltarea durabilă*, George Georgescu (coord.), Bucureşti, Edit. Economică, 1995; Robert Gilpin, *Economia mondială în secolul XXI*, Iaşi, Edit. Polirom, 2004; Korten C. David, *Lumea postcapitalistă*, Bucureşti, Edit. Antet, 1999; Yanos Kornay, *Anti-equilibrum*, Bucureşti, Edit. Ştiinţifică, 1974; M. Mesarovici, E. Pestel, *Omenirea la răspântie*, Bucureşti, Edit. Alternative, 1995; John Naisbitt, *Megatendinţe*, Bucureşti, Edit. Politică, 1989; Aurel Negucioiu (coord.), Gh. Diţu, Anton Drăgoescu, Sabin Pop, *Economie politică*, Cluj-Napoca, Edit. „George Barițiu", vol. I şi II, 1998; Aurel Negucioiu, *Tranziţia raţională*, Bucureşti, Edit. Economică, 1999; Aurel Negucioiu, *Cadrul conceptual al creşterii şi dezvoltării economiei. O schiţă incompletă*, „Probleme actuale ale gândirii, ştiinţei şi practicii economico-sociale", Cluj-Napoca, Edit. Risoprint, vol. X, 2007, p. 13–35; Aurel Negucioiu şi Dacinia Crina Petrescu, *Introducere în eco-economie*, Cluj-Napoca, Edit. Fundaţiei pentru Studii Europene, 2006; Gh. H. Popescu, *Economia europeană*, Bucureşti, Edit. Economică, 2007; Gh. şi Cătălin Postelnicu, *Globalizarea economiei*, Bucureşti, Edit. Economică, 2000; Vladimir Rojanschi, Florian Grigore, Florina Bran, Ildiko Ioan, *Cuantificarea dezvoltării durabile*, Bucureşti, Edit. Economică, 2006; Joseph E. Stiglitz, Carl E Walsh, *Economie*, Bucureşti, Edit. Economică, 2005; Vasile Stănescu, *Globalizarea. Spre o nouă treaptă de civilizaţie*, Cluj-Napoca, Edit. Eikon, 2009; Alvin Toffler, *Al treilea val*, Bucureşti, Edit. Politică, 1983; Idem, *Puterea în mişcare*, Bucureşti, Edit. Antet, 1995; The World Watch Institute, *Starea lumii. China şi India. 2006*, Bucureşti, Edit. Tehnică, 2008; Idem, *Starea lumii. Viitorul nostru urban. 2007*, Bucureşti, Edit. Tehnică, 2008; Idem, *Starea lumii. Inovaţii pentru o economie durabilă. 2008*, Bucureşti, Edit. Tehnică, 2008; Idem, *Starea lumii. Despre încălzirea globală*. *2009*, Bucureşti, Edit. Tehnică, 2009.

Majoritatea statelor lumii analizează retrospectiv rezultatele dezvoltării şi previzionează evoluţia economiei pe orizonturi strategice compatibile cu cercetarea şi cunoaşterea realităţii, respectând cerinţele de dezvoltare durabilă, competitivă, eficientă şi echilibrată a sistemului economic şi a componentelor acestuia.

Uniunea Europeană, de exemplu, analizează şi previzionează dezvoltareea economiei pentru un orizont de timp situat, de regulă, la 11 ani. Seria cronologică statistică cuprinde 6 ani, iar cea de previziune 5 ani. În prezent, Uniunea Europeană a elaborat strategia şi programele de dezvoltare a economiei pentru orizontul cuprins între anii 2008–2013.

În cadrul cercetării noastre, scopul principal urmărit îl formează analiza evoluţiei elementelor componente ale echilibrului macroeconomic între resursele şi utilizările de bunuri şi servicii în statele Uniunii Europene şi pe ansamblul acestei uniuni, precum şi la nivelul altor ţări ale lumii, în vederea cunoaşterii realităţilor dezvoltării în orizontul de timp 1996–2006 şi comparării rezultatelor în timp şi spaţiu, pe ţări şi interţări, a consemnării tendinţelor de evoluţie, a asemănărilor şi deosebirilor de dezvoltare dintre state, a surprinderii factorilor şi căilor de dezvoltare, a reflectării mecanismelor de echilibru, a disparităţilor şi decalajelor dintre state privind nivelul, structura şi eficienţa componentelor echilibrului macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor.

Cercetarea are un pronunţat conţinut şi caracter de aplicare a teoriei şi metodologiei de specialitate la realităţile privind componentele echilibrului macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor în principalele economii avansate ale lumii. În mod prioritar, urmărim să prezentăm un sistem corelat de informaţii care oferă cadrul cunoaşterii dezvoltării economiei şi a evoluţiei componentelor echilibrului macroeconomic, favorabil comparaţiilor internaţionale. Sistemele actuale informaţionale statistice oferă elemente de judecată, gândire şi determinare a echilibrului macroeconomic, prezentate fracţionat şi uneori cu mari inconsecvenţe metodologice şi întârzieri a difuzării informaţiei.

2. Componentele economice incluse în modelul economico-matematic al echilibrului macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor sunt cele consacrate în teoria şi metodologia dezvoltării macroeconomice echilibrate[2].

[2] Formula de cuantificare a echilibrului: a) modelul sintetic: ECH. MACRO.BS → R.MC.BS = U.MC.BS; b) modelul analitic: ECH.MACRO.BS → PIB+IBS = UBS.GP + UBS.AP + UBS.FBCF + UBS.VS + EBS, unde:

ECH.MACRO.BS – echilibrul macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor,

R.MC.BS – resurselele totale macroeconomice de bunuri şi servicii,

U.MC.BS – utilizările totale macroeconomice de bunuri şi servicii,

PIB – produsul intern brut realizat în economie,

IBS – importurile de bunuri şi servicii,

UBS.GP – cheltuielile efective pentru consumul final al bunurilor şi serviciilor în gospodăriile populaţiei,

UBS.AP – cheltuielile efective pentru consumul final de bunuri şi servicii gestionate de administraţiile publice,

Problematica echilibrului între resursele şi utilizările de bunuri şi servicii este analizată, previzionată şi manageriată îndeosebi la nivel macroeconomic. Apreciem că are însemnătate teoretică şi practică realizarea acestui echilibru la toate nivelurile structurale ale economiei – unităţi economice şi social-culturale, teritoriale, regionale, sectoriale şi macroeconomice.

Echilibrul general al bunurilor şi serviciilor este o rezultantă agregată, începând de la unităţile microeconomice până la macroeconomie. Echilibrul general se realizează atunci când se obţin, în limitele specifice, şi echilibrele parţiale.

Factorii de management de la toate nivelurile economiei au responsabilitatea şi posibilitatea să fundamenteze şi să realizeze echilibrele parţiale care să corespundă cu cerinţele echilibrului macroeconomic.

Elementele componente ale echilibrului între resursele şi utilizările de bunuri şi servicii sunt influenţate de starea, potenţialul, comportamentul şi finalitatea întregului sistem economic şi a structurilor sale. Diferitele elemente componente ale echilibrului nu încorporează influenţe numai de la nivelul respectiv, ele depind şi de raporturile, interdependenţele şi fluxurile economice cu alte niveluri. Unele elemente sunt predeterminate de strategia şi politica macroeconomică, altele depind, în principal, de nivelele structurale ale economiei, de activitatea economică şi managementul aplicat. Intră în atribuţiile şi competenţele factorilor manageriali de la nivelul microeconomiei, de exemplu, asimilarea de produse şi executarea de servicii de calitate şi valoare adăugată mare, creşterea producţiei proprii, utilizarea factorilor de producţie în mod raţional şi eficient, asigurarea raţionalităţii şi raporturilor dintre exporturile şi importurilor de bunuri şi servicii în favoarea exportului net etc., toate conducând la creşterea pe economie a produsului intern brut.

Resursele umane ocupate în economie, îndeosebi structurile tehnico-economice de conducere, de la nivelele structurale şi funcţionale ale economiei, trebuie să fie formate în spiritul gândirii, fundamentării şi realizării activităţii economice, respectând cerinţele dezvoltării competitive şi echilibrate.

3. Teoria şi metodologia echilibrului macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor are unele posibilităţi de perfecţionare, pe baza evoluţiei economiei de piaţă, a intensificării tendinţei de regionalizare şi globalizare.

În structura resurselor de bunuri şi servicii, la nivel macroeconomic, principala sursă o reprezintă *produsul intern brut* (PIB). Sub aspectul conţinutului, PIB reprezintă valoarea totală finală a bunurilor şi serviciilor produse (create, realizate) de agenţii economici naţionali (interni, rezidenţi) şi ai altor ţări (nerezidenţi) pe teritoriul naţional într-o perioadă de un an. El măsoară ieşirile de bunuri şi servicii din sistemul productiv al economiei, care formează oferta internă destinată a acoperi cererea solvabilă.

UBS.FBCF – cheltuielile şi consumul de bunuri şi servicii pentru formarea brută a capitalului fix,

UBS.VS – cheltuielile pentru bunurile şi serviciile necesare variaţiei stocurilor materiale,

EBS – exporturile de bunuri şi servicii.

În partea resurselor de bunuri şi servicii din cadrul echilibrului macroeconomic este cuprins întregul PIB creat în economie, iar la partea de utilizări, de regulă, nu se regăseşte întreaga valoare a acestuia; o parte, cea creată de agenţii externi (nerezidenţi), ar putea fi externalizată în ţara de origine sau în alte zone de interes economic.

PIB utilizat este de regulă mai mic decât cel creat în economie. În multe state, îndeosebi în cadrul celor recent intrate în Uniunea Europeană, are loc un proces intens de creştere economică, dar care nu este resimţită la nivelul corespunzător în resursele utilizate pentru consum, dezvoltare şi export de către populaţie, instituţiile şi unităţile rezidente. O parte a valorii adăugate produse este externalizată de către producătorii nerezidenţi în cadrul mediului extern.

În scopul eliminării acestui dezechilibru, cu o anumită influenţă în economia fiecărei ţări, apreciem şi propunem ca în locul PIB în partea de resurse a echilibrului macroeconomic să fie inclus ***venitul naţional brut*** (VNB) *la preţurile pieţei*[3].

Introducerea VNBpp în locul PIBpp are avantajul că stabileşte egalitatea între resursele şi utilizările de bunuri şi servicii în cadrul echilibrului macroeconomic. VNBpp încorporează veniturile finale obţinute de agenţii economici naţionali (interni, rezidenţi) în spaţiul geografic şi economic al ţării şi în restul lumii.

Determinarea VNBpp este o operaţiune complexă care necesită o evidenţă şi informaţie completă şi corectă cu privire la veniturile primare realizate anual de agenţii rezidenţi în străinătate şi vărsate ţării de origine, cât şi la veniturile primare realizate pe teritoriul intern (naţional) de agenţii nerezidenţi şi vărsate în restul lumii. În unele ţări, printre care şi România, determinarea VNBpp se produce cu mari întârzieri faţă de orizontul statistic, iar informaţia şi evidenţa ce stau la baza determinărilor nu sunt completă. Aceaste încosecvenţe pot fi eliminate. Munca populaţiei active rezidente în teritoriile străine şi munca nerezidenţilor în teritoriul naţional trebuie desfăşurate pe baze legale şi corect evidenţiată în timp util.

[3] Venitul Naţional Brut (VNB) la preţurile pieţei, pentru o anumită ţară, se determină pornindu-se de la PIBpp (preţurile pieţei), la care se adaugă veniturile primare primite de la restul lumii realizate de către unităţile rezidente (VPRLRUR) şi care este diminuat cu veniturile primare vărsate de unităţile nerezidente în ţările de origine sau în restul lumii, unde au centre de interes economic (VPVUNRRL).

Modelul economico-matematic al VNBpp = PIBpp + VPRLRUR – VPVUNRRL.

Sistemul Informaţional al Conturilor Naţionale evidenţiază şi cuprinde în rândul indicatorilor macroeconomici de rezultate, printre indicatori fundamentali agregaţi, şi VNBpp. Fondul Monetar Internaţional evidenţiază, în Anuarul statistic al economiei statelor lumii, VNBpp în monedele naţionale ale statelor, încă din 1970. Statele din Uniunea Europeană calculează şi exprimă în EUROSTAT şi Anuarele statistice naţionale VNBpp începând din 1998.

VNBpp>/< PIBpp

VNBpp>PIBpp atunci când VPPRLRUR>VPVUNRRL, caz în care economia respectivă are o creştere economică realizată pe seama activităţii agenţilor economici în teritoriul internaţional.

VNBpp = PIBpp rezultă VPPRLRUR = VPVUNRRL

VNBpp<PIBpp rezultă VPPRLRUR < VPVUNRRL, caz în care economia respectivă are o reducere de creştere economică.

4. În structura statelor analizate am inclus cele 27 de state din Uniunea Europeană şi alte 4 state din lume, cu importanţă majoră în evoluţia creşterii şi dezvoltării economice.

Orizontul cercetării îl formează anii 1996–2006. Seria de indicatori statistici corespunde viziunii europene de analiză, previziune şi management.

Informaţia primară şi cea rezultată din determinările noastre cu privire la rezultatele activităţii economice şi ale utilizării bunurilor şi serviciilor este exprimată pe ţări şi grupe de ţări în moneda europeană – euro. Moneda euro a dobândit o arie de utilizare de peste 75% în Uniunea Europeană şi are recunoaştere şi folosire internaţională, alături de dolarul SUA şi alte monede forte internaţionale. Datorită potenţialului şi rezultatelor economice şi financiare ale Uniunii Europene, de peste 20,0% din cele mondiale, trecerii la utilizarea euro a tot mai multor state europene, extinderii ariei euro de folosire ca monedă internaţională, *considerăm că este necesar şi util pentru o cunoaştere adecvată a realităţilor economice şi efectuarea de comparaţii internaţionale* ca sistemele informaţionale statistice ale Fondului Monetar Internaţional (FMI), EUROSTAT şi *anuarele statistice* ale statelor Uniunii Europene să exprime informaţia economică şi în euro.

Statele Unite ale Americii şi Japonia reprezintă primele două state ale lumii ca potenţial economic şi rezultate macroeconomice de dezvoltare, iar, prin relaţiile economice internaţionale, ele influenţează evouţia economică pe ţări, zone regionale şi economia globală. Elveţia şi Norvegia reprezintă economii europene cu înalte performanţe economice şi sunt modele de dezvoltare pentru alte state aflate în curs de evoluţie.

În viitor, considerăm că aria comparaţiilor internaţionale de dezvoltare se poate extinde şi la alte state ale lumii. Avem în vedere îndeosebi ţări avansate şi în plin proces de dezvoltare, cum sunt: Australia, Canada, Republica Populară Chineză, Republica Africa de Sud, India şi Federaţia Rusă. În prezent, informaţia internaţională necesară comparaţiilor pentru aceste state lipseşte sau este incompletă.

Cercetarea priveşte în principal economiile ţărilor din Uniunea Europeană. Pentru a realiza determinări şi comparaţii cu ansamblul (sistemul economic european), statele europene integrate şi rezultatele lor macroeconomice au fost grupate în tei categorii: Uniunea Europeană (UE) = 27 ţări; UE = 15 ţări intrate între 1957–2002 – de nivel avansat; UE = 12 ţări intrate în 2004 şi 2007. Orizontul de timp al determinărilor îl reprezintă perioada cuprinsă între anii 1996–2006 (11 ani). Această grupare macroeconomică europeană este folosită şi în cadrul Anuarului EUROSTAT pentru unele determinări globale ale Uniunii Europene. Ea serveşte la determinări globale pentru UE = 27 şi structurale – putând fi calculate mărimile absolute şi relative ale contribuţiei UE = 15 (statele intrate între 1957 şi 2004), UE = 12 (statele intrate în UE în 2004 şi 2007) şi ale fiecărei ţări componente la rezultatele UE = 27. Informaţia exprimată global, pe grupe de ţări şi ţări, serveşte la multiple judecăţi, interpretări şi calcule privind starea economică, potenţialul, nivelul de dezvoltare, comportamentele sistemelor economice şi finalităţile lor. De asemenea, ea permite calculul disparităţilor şi decalajelor între ţări şi grupe de ţări în cadrul Uniunii Europene.

Informaţiile cuprinse în conţinutul studiului oferă posibilitatea unor comparaţii reale şi multiple între state şi grupe de state, de mare utilitate pentru analiza, previziunea şi managementul creşterii şi dezvoltării economice competitive şi pentru sporirea calităţii vieţii umane. Indicatorii comparabili calculaţi în mărimi absolute, medii anuale pe locuitor şi relative, evidenţiază nivelul, evoluţia, structura, provenienţa şi utilizarea bunurilor şi serviciilor în cadrul fiecărei ţări şi în comparaţie cu celelalte.

Unele aspecte, tendinţe, comparaţii şi caracteristici ale evoluţiei componentelor echilibrului macroeconomic dintre resursele şi utilizărilor de bunuri şi servicii, privite global, pe grupe de ţări şi ţări, sunt prezentate printr-o scurtă sinteză, iar altele pot fi realizate în funcţie de scopul urmărit mult mai sistematic şi concret de către utilizatorii acestor informaţii.

Echilibrul macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor exprimă în formă agregată mecanismul de funcţionare şi finalitate al sistemului economic naţional şi de integrare cu un anumit nivel de competitivitate şi eficienţă în economia regională şi globală. De asemenea, prin relaţiile economice externe (importuri şi exporturi de bunuri şi servicii), echilibrul surprinde influenţele, interdependenţele şi conexiunile dintre economia naţională şi cea internaţională.

Până în prezent, echilibrul macroeconomic este determinat şi analizat de regulă în viziune statistică. În virtutea rapidelor schimbări ale conţinutului componentelor sistemului economic şi ale mecanismelor sale de dezvoltare din perioada contemporană, considerăm că este necesară trecerea la previzionarea echilibrului pe termen scurt şi mediu, la elaborarea de strategii şi programe menite să orienteze şi să încadreze managementul şi activitatea viitoare în cerinţele şi realităţile viitorului, atenuându-se riscurile şi incertitudinile. Alături de analiza retrospectivă a echilibrului, se impune şi o activitate ştiinţifică de previziune şi management tactic şi strategic, cu influenţe favorabile asupra evoluţiei economice şi umane.

5. Indicatorii absoluţi şi relativi calculaţi sunt determinaţi pe baza informaţiei primare statsitice, elaborată de statele analizate în concordanţă cu cerinţele metodologice ale sistemului informaţional al *Conturilor Naţionale*. Informaţia de bază este cuprinsă în *anuarele statistice* ale statelor, în Anuarul EUROSTAT, Anuarul Fondului Monetar Internaţional şi în alte surse informaţionale. De regulă, informaţia cuprinsă în SICN (Sistemul Informaţional al Conturilor Naţionale) se obţine printr-o agregare şi prelucrare de specialitate, care durează circa 2 ani. Datele primare sunt obţinute de la sursele de bază, apoi sunt prelucrate şi agregate în cadrul unor fluxuri ascendente, descendente şi mixte, până dobândesc valoare definitivă macroeconomică. În cercetarea noastră, anul final al analizei este 2006, ultimul an pentru care informaţia statistică preliminară internaţională este disponibilă.

Informaţia de bază (primară), pe care am preluat-o din sursele statistice oficiale, a fost supusă unor prelucrări specifice determinărilor noastre şi se referă la: populaţia totală la 1 iulie, produsul intern brut creat în economie, importurile şi

exporturile de bunuri şi servicii, structura produsului intern brut pe elementele componente după metoda cheltuielilor, cursurile valutare oficiale medii anuale în unităţi monetare naţionale pentru un euro şi dolar etc. *Indicatorii macroeconomici comparabili determinaţi de noi* privesc *resursele* totale de bunuri şi servicii (sau oferta naţională agregată de bunuri şi servicii) formate din produsul intern brut şi importurile de bunuri şi servicii, iar *utilizările* exprimă cererea solvabilă macroeconomică de bunuri şi servicii – reflectată prin cheltuielile efective de consum ale gospodăriilor populaţiei şi administraţiilor publice, prin cheltuielile de dezvoltare în vederea formării brute a capitalului fix şi reglării variaţiei stocurilor, precum şi raporturile cu piaţa internaţională care se regăsesc în volumul şi eficienţa exporturilor de bunuri şi servicii.

6. În virtutea teoriei şi practicii dezvoltării economice contemporane, niciun model de dezvoltare nu poate fi preluat şi aplicat de la o ţară la alta cu aceleaşi rezultate. Fiecare ţară şi economie naţională este o individualitate, care, pe lângă caracteristicile generale, comune tuturor statelor, are şi componente şi elemente specifice ce o diferenţiază de acestea. Această realitate este evidentă şi în cadrul echilibrului macroeconomic dintre resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor. Studiul atent al echilibrelor realizate de statele analizate arată asemănări (caracteristici generale) şi particulare (caracteristici specifice).

Comparaţiile internaţionale între state în domeniul echilibrului arată nivelul, structura şi dinamica componentelor, strategia şi politica de atingere a echilibrului, creşterea (sau involuţia) medie pe locuitor, a resurselor şi utilizărilor bunurilor şi serviciilor, structura resurselor totale şi cea de destinaţie a acestora etc. Comparaţiile internaţionale conduc la cunoaşterea experienţelor, tradiţiilor şi perspectivelor de dezvoltare economică şi umană a statelor, la orientarea şi moblizarea diferitelor economii în direcţia valorificării superioare a resurselor naţionale şi a celor atrase din exterior, la utilizarea factorilor şi mijloacelor raţionale care conduc la creşterea resurselor finale ale dezvoltării şi la utilizarea eficientă pentru consum şi dezvoltare a acestora.

Comparaţiile internaţionale pe care le urmărim în cadrul studiului vizează cu prioritate ţările Uniunii Europene, între care şi România.

România face parte din rândul statelor central şi est-europene care au promovat până în anul 1989 „sistemul socialist centralizat de dezvoltare a economiei”. Din anul 1990, România a trecut la construirea economiei de piaţă capitaliste şi a urmat procesele caracteristice transformării şi dezvoltării sistemului economic şi social. Spre deosebire de celelalte state europene, România a avut un curs mai lent al dezvoltării, marcat de o mişcare ciclică cu involuţii şi evoluţii.

În România, procesele de privatizare, restructurare, structurare, creştere economică, modernizare şi dezvoltare a economiei s-au desfăşurat cu o intensitate redusă, au fost lipsite de o concepţie strategică, fundamentată a evoluţiei sistemului economic şi dezvoltării umane, au cunoscut întârzieri, căderi şi apoi evoluţii

specifice desfăşurării ciclului politic şi electoral din această ţară. În anul 1990, România dispunea de un nivel de dezvoltare comparabil cu cel al celorlalte state europene cu economie centralizată. Potenţialul de resurse materiale şi umane al României în perioada 1990–2006 (în 17 ani) a fost valorificat sub posibilităţi, cu rezultate inferioare celorlalte state foste socialiste.

Procesele de aderare şi de integrare a României în Uniunea Europeană au intensificat şi ordonat pe coordonatele dezvoltării economia naţională şi componentele ei structurale.

România realizează – în prezent şi în perspectivă – un proces complex şi dinamic de creştere şi dezvoltare economică durabilă şi eficientă, urmărind ca tendinţă, atingerea compatibilităţii şi competitivităţii în raport cu statele avansate şi cu specificul economiei naţionale. Evoluţia economiei României este caracterizată, într-o viziune globală, de nivelul, structura şi dinamica componentelor echilibrului general macroeconomic între resursele şi utilizările de bunuri şi servicii.

Informaţiile comparative cu privire la evoluţia componentelor echilibrului general macroeconomic din economiile avansate pot servi specialiştilor şi mediului politic din România, în activităţile de analiză, previziune şi management competitiv al dezvoltării economiei naţionale, în elaborarea strategiilor, politicilor, programelor şi proiectelor de dezvoltare durabilă, competitivă şi eficienţă a economiei. Nivelele realizate şi previzionate de statele avansate, în acest domeniu, reprezintă o realitate menită să orienteze, moblizeze şi să aşeze economia României cu faţa spre viitor şi dezvoltare competitivă.

Economia Uniunii Europene reprezintă un sistem cu o tendinţă de creştere şi dezvoltare competitivă, coerentă şi eficientă, iar România are potenţialul şi capacitatea de a înregistra în viitor însemnate progrese în procesul dezvoltării economice şi umane, de a atenua cu continuitate în timp şi spaţiu disparităţile şi decalajele ce o diferenţiază în prezent de statele avansate ale lumii.

2. EVOLUŢIA DEMOGRAFICĂ ŞI A COMPONENTELOR ECHILIBRULUI MACROECONOMIC ÎNTRE RESURSELE ŞI UTILIZĂRILE BUNURILOR ŞI SERVICIILOR ÎN ECONOMIA CONTEMPORANĂ

În sfera analizei noastre sunt cuprinse principalele ţări dezvoltate ale economiei mondiale şi statele aflate în cadrul Uniunii Europene.

Scopul principal urmărit este obţinerea unui sistem coerent de indicatori şi agregate macroeconomice, exprimaţi în moneda *euro*, pe baza căruia sunt posibile comparaţii internaţionale privind creşterea şi dezvoltarea economică, cât şi analiza disparităţilor şi decalajelor dintre state. Informaţiile finale obţinute sunt utile managementului tactic şi strategic al dezvoltării economice şi umane aplicat în practica evoluţiei sociale.

Indicatorii caracteristici echilibrului macroeconomic îi determinăm în mărimi absolute totale şi medii anuale pe un locuitor. Calculele medii anuale pe un locuitor ne obligă să prezentăm la începutul acestui paragraf populaţia totală a ţărilor şi grupelor de ţări analizate, evidenţiată în statisticile internaţionale la 1 iulie (populaţia medie anuală). Cunoaşterea populaţiei totale a statelor permite atât fundamentarea indicatorilor de creştere şi dezvoltare economică medie anuală pe locuitor, cât şi înţelegerea şi verificarea calculelor noastre.

Problematica de fond a acestui paragraf o formează prezentarea evoluţiei componentelor echilibrului macroeconomic între resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor în economia statelor analizate în orizontul 1996–2006. Informaţia obţinută o utilizăm la efectuarea în viziune de sinteză a unor comparaţii internaţionale între state şi grupe de state. Ea poate fi folosită în scopuri multiple de utilizatori. Apreciem că informaţia obţinută are importanţă teoretică, metodologică şi pragmatică pentru fundamentarea şi realizarea creşterii şi dezvoltării economice şi umane viitoare, atât pentru fiecare ţară, cât şi pentru economia europeană integrată. De asemenea, comparaţiile cu economia Statelor Unite şi Japoniei, primele două state ale economiei mondiale cu influenţe şi interdependenţe multiple asupra evoluţiei economiei statelor şi zonelor regionale ale lumii, configurează locul, rolul, potenţialul, nivelul de dezvoltare atins de către fiecare ţară şi de Uniunea Europeană în ansamblu, în procesul şi competiţia cu cele mai avansate centre de putere economică ale lumii. Marcate de o evoluţie ciclică economică involutivă (de contracţie) după anul 2000, criză care afectează economia globală, regională şi a statelor lumii, cele două state din fruntea economiei mondiale se pare că tind să depăşească momentele de criză şi să realizeze o evoluţie a economiei favorabilă înviorării şi prosperităţii economiei naţionale şi globale. Aceste state au fost şi vor rămâne, prin rezultatele şi performanţele dezvoltării economice, primele două centre de putere economică ale lumii, modele de dezvoltare şi comparaţii internaţionale, atât în prezent, cât şi în viitorul previzibil al economiei mondiale.

2.1. EVOLUŢIA POPULAŢIEI TOTALE LA 1 IULIE

Cercetarea sistematică a problematicii demografice nu formează subiectul preocupărilor noastre în acest studiu. Prezentăm şi analizăm în sinteză – numărul şi dinamica populaţiei – pentru a cunoaşte unele raporturi dintre evoluţia populaţiei şi cea a creşterii şi dezvoltării economice, cât şi pentru folosirea populaţiei totale în determinările medii anuale pe un locuitor a componentelor echilibrului macroeconomic.

Tabelul 1

Populația (milioane persoane) la 1 iulie în Uniunea Europeană şi în alte state ale lumii, în anii 1996–2006[4]

Țări şi grupe de țări		1980	1990	1996	2000	2006	2007	Dif. absolută (ΔP)	
								ΔP = Col.6-Col.1	ΔP = Col.5-Col.3
0		1	2	3	4	5	6	7	8
MONDIAL		4451,0	5295,0	5768,0	6071,0	6555,0	6625,0	2174,0	787,0
Europa		693,0	721,0	727,0	728,0	732,0	733,0	40,0	5,0
UE – 27		456,6	472,8	479,2	481,1	493,6	495,2	38,6	14,4
UE – 15		353,5	365,4	373,0	375,5	390,0	391,6	38,1	17,0
UE – 12		103,1	107,4	106,2	105,6	103,6	103,6	0,5	-2,6
Țări membre ale Uniunii Europene	Austria	7,55	7,73	8,06	8,11	8,30	8,30	0,75	0,24
	Belgia	9,85	9,97	10,16	10,25	10,50	10,60	0,75	0,34
	Bulgaria	8,86	8,99	8,36	8,17	7,70	7,70	-1,16	-0,66
	Rep. Cehă	10,33	10,36	10,32	10,27	10,30	10,36	-0,03	-0,02
	Cipru	0,68	0,70	0,72	0,76	1,00	1,00	0,32	0,28
	Danemarca	5,12	5,14	5,26	5,32	5,40	5,50	0,14	0,38
	Estonia	1,48	1,57	1,47	1,37	1,30	1,30	-0,17	-0,18
	Finlanda	4,78	4,99	5,12	5,18	5,30	5,30	0,52	0,18
	Franța	53,88	56,73	58,37	58,89	61,20	61,70	7,82	2,83
	Germania	76,41	79,36	81,90	82,18	82,40	82,30	5,89	0,50
	Grecia	9,64	10,16	10,47	10,61	11,10	11,20	1,56	0,63
	Irlanda	3,40	3,50	3,62	3,79	4,20	4,40	1,00	0,58
	Italia	56,43	57,66	57,38	57,76	59,00	59,30	2,87	1,62
	Letonia	2,53	2,67	2,49	2,37	2,30	2,30	-0,23	-0,19
	Lituania	3,42	3,72	3,71	3,50	3,40	3,40	-0,02	-0,31
	Luxembur	0,40	0,40	0,41	0,44	0,50	0,50	0,10	0,09
	Malta	0,35	0,35	0,37	0,39	0,40	0,40	0,05	0,03
	Olanda	14,14	14,95	15,53	15,91	16,40	16,40	2,26	0,87
	Polonia	35,58	38,12	38,62	38,65	38,10	38,10	2,52	-0,52
	Portugalia	9,77	9,90	9,81	10,01	10,60	10,70	0,93	0,79
	Regatul	56,33	57,56	58,78	59,76	60,50	61,00	4,67	1,72
	România	22,20	23,21	22,55	22,44	21,58	21,54	-0,66	-0,97
	Slovacia	4,98	5,30	5,37	5,40	5,40	5,40	0,42	0,03

[4] Institutul Național de Statistică, *Anuarul statistic al României*: 1995, p. 902–995; 1998, p. 996 şi 1008–1010; 2008, p. 870 şi 887–889.

Tabelul 1 (continuare)

0		1	2	3	4	5	6	7	8
	Slovenia	1,90	2,00	1,99	1,99	2,00	2,00	0,10	0,01
	Spania	37,54	38,85	39,27	39,93	45,50	45,30	7,76	6,23
	Suedia	8,31	8,56	8,84	8,87	9,10	9,10	0,79	0,26
	Ungaria	10,71	10,36	10,19	10,02	10,10	10,10	-0,61	-0,09
Alte ţări ale lumii	Elveţia	6,32	6,71	7,07	7,18	7,50	7,50	1,18	0,43
	Norvegia	4,09	4,24	4,38	4,49	4,70	4,70	0,61	0,32
	Turcia	44,47	56,10	62,69	67,47	73,70	74,00	29,53	11,01
	Japonia	116,81	123,48	125,76	126,87	127,80	127,70	10,89	2,04
	Statele Unite Unite	227,76	249,91	265,45	275,26	299,10	302,20	74,44	33,65

În cadrul statelor analizate, populaţia totală a crescut în perioada 1996–2006 în 27 de ţări şi s-a redus în 4 state.

Creşterea populaţiei s-a realizat în statele cu niveluri avansate de dezvoltare, cu o intensitate normală din punctul de vedere al variabilelor demografice, iar populaţia se află în raporturi de echilibru şi evoluţie optimă cu creşterea şi dezvoltarea economică. În cadrul acestor state, ritmurile creşterii şi dezvoltării economice devansează ritmurile sporirii populaţiei, ceea ce determină în dinamică o substanţială creştere a nivelului de trai şi a calităţii vieţii.

Reducerea populaţiei se manifestă ca tendinţă în ţările intrate în Uniunea Europeană în anii 2004 şi 2007, care au trecut la construirea economiei de piaţă competitive după anul 1990. Aceste state sunt: Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România şi Ungaria.

Reducerea populaţiei în cadrul acestor state este un fenomen nefavorabil dezvoltării economice şi umane de perspectivă. Una dintre problemele complexe, de durată şi prioritare pentru aceste ţări o reprezintă trecerea la procesul normalizării fenomenelor demografice (natalitate, mortalitate, emigrări şi imigrări) şi a celor economice şi sociale (creştere şi dezvoltare economică, nivel de trai şi calitate a vieţii umane, protecţia şi calitatea mediului familial, social şi a celui natural etc.). Normalizarea fenomenelor demografice se obţine în cadrul unui proces de durată (15–20 ani) de creştere şi dezvolotare economică şi umană. Acest proces necesită o politică ştiinţifică de dezvoltare, strategii şi programe cu obiective şi mijloace adecvate de realizare.

Strategiile, politicile şi programele de dezvoltare economică şi social-umană trebuie elaborate şi actualizate pentru un orizont mai lung de timp, pornindu-se de la populaţie şi resursele umane, de la necesităţile materiale, culturale, sociale şi de mediu ale acesteia. Creşterea şi dezvoltarea economică durabilă, competitivă şi eficientă sunt motivate, fundamentate şi realizate în raport cu asigurarea dezvoltării generale şi umane.

Populaţia totală a UE=27 de state a fost în anul 2006 evaluată la 493,60 milioane persoane, faţă de 479,14 milioane locuitori în anul 1996, realizându-se o creştere a populaţiei cu 14,48 milioane persoane (3,1%).

În anul 2006, populaţia totală a UE=27 state reprezenta circa 67,5% din populaţia Europei şi 7,5% din populaţia mondială.

Statele integrate în Uniunea Europeană unde populaţia cunoaşte o reducere substanţială în perioada 1996–2006 au înregistrat creşteri medii anuale pe locuitor a valorii componentelor echilibrului macroeconomic, care se datorează şi reducerii absolute a populaţiei totale. Aceasta este o anormalitate şi un dezechilibru demoeconomic. Intrarea în normalitate solicită programe cu obiective şi mijloace adecvate de realizare în practica economică, menite să normalizeze şi să genereze creşterea populaţiei în concordanţă cu dezvoltarea economică. .

2.2. EVOLUŢIA RESURSELOR ŞI UTILIZĂRII BUNURILOR ŞI SERVICIILOR ÎN UE ŞI ÎN ALTE STATE ÎN PERIOADA 1996–2006

Informaţia calculată pentru fiecare stat şi grup de state o prezentăm tabelar, în mărimi absolute totale şi medii anuale pe un locuitor (în moneda euro).

În anuarele statistice naţionale este precizată structura de utilizare a produsului intern brut după metoda cheltuielilor. În realitate, aceasta este structura de utilizare a resurselor totale de bunuri şi servicii, constând din produsul intern brut şi importurile de bunuri şi servicii. Ne folosim şi noi de această structură.

Tabelul 2

Resurse şi utilizări de bunuri şi servicii în statele UE şi în alte ţări în anii 1996, 2000, 2004, 2005 şi 2006[5]

Indicatori			Resurse de bunuri şi servicii: IRBS			Utilizări ale bunurilor şi serviciilor: UBS				
			Produsul intern brut	Importuri de bunuri şi servicii	Total resurse	Consum final efectiv (CFE)		Formarea brută de capital fix	Variaţia stocurilor	Exporturi de bunuri şi servicii
						Gospod. populaţiei	Administraţii publice			
			PIB	IBS	TR	GP	AP	FBCF	VS	EBS
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
U.E.-27	Total (mld. euro)	1996	7.350	1.474	8.824	4.283	1.411	1.391	-13	1.752
		2000	9.146	2.576	11.722	5.439	1.813	1.915	66	2.579
		2006	11.627	3.656	15.283	6.692	2.399	2.584	36	3.572
		2006/1996 (%)	158,2	248,1	173,2	156,3	170,1	185,8		203,9
	Pe loc. (în euro)	1996	15.380	3.085	18.465	8.963	2.953	2.911	-28	3.666
		2000	19.011	5.355	24.366	11.182	3.769	3.981	73	5.361
		2006	23.321	7.407	30.728	13.558	4.860	4.830	243	7.237
		2006/1996 (%)	151,7	240,1	166,4	151,3	164,6	165,9		197,4

[5] Surse: U.E., *Anuarul statistic Eurostat*, 2006 şi 2008; INS, *Anuarul statistic al României*, Bucureşti, 1997–2008; Calcule şi determinări după metodologiile de specialitate privind indicatorii resurselor şi utilizărilor bunurilor şi serviciilor efectuate de autor prin folosirea informaţiilor primare cuprinse în sursele informaţionale statistice precizate.

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	În % (față de TR)	1996	83,3	16,7	100,0	48,6	16,0	15,8	-0,3	19,9
		2000	78,1	21,9	100,0	45,7	15,5	16,4	0,4	22,0
		2006	76,1	23,9	100,0	43,8	15,7	16,9	0,2	23,4
		2006-1996	-7,2	7,2		-4,8	-0,3	1,1	0,5	3,5
U.E.-15	Total (mld. euro)	1996	7.044	1.392	8.436	4.061	1.344	1.812	52	1.667
		2000	8.711	2.436	11.147	5.056	1.735	1.798	135	2.423
		2006	10.886	3.290	14.176	6.277	2.269	2.312	66	3.246
		2006/1996 (%)	154,5	236,4	168,0	154,6	168,9	176,2		194,7
	Pe loc. (în euro)	1996	18.951	3.745	22.696	10.925	3.616	3.530	140	4.485
		2000	23.199	6.488	29.687	13.465	4.621	4.788	360	6453
		2006	27.913	8.436	36.349	16.095	5.818	5.929	184	8.323
		2006/1996 (%)	147,3	225,3	160,2	147,3	160,9	168,0		185,6
	În % (față de TR)	1996	83,5	16,5	100,0	48,2	16,0	15,6	0,4	19,8
		2000	78,2	21,8	100,0	45,4	15,6	16,2	1,0	21,8
		2006	76,8	23,2	100,0	44,3	16,0	16,3	0,5	22,9
		2006-1996	-6,7	6,7		-3,9	0	0,7	0,1	3,1
U.E.-12	Total (mld. euro)	1996	306	82	388	222	67	79	-65	85
		2000	435	140	575	293	78	117	-69	156
		2006	741	366	1.107	4.15	130	272	-36	326
		2006/1996 (%)	242,2	446,4	285,3	186,9	194,1	344,3		383,5
	Pe loc. (în euro)	1996	2.883	773	3.656	2.092	6.31	744	-612	801
		2000	4.130	1.329	5.459	2.782	741	1.111	-656	1.481
		2006	7.153	3.533	10.686	4.006	1.255	2.626	-348	3.147
		2006/1996 (%)	248,1	457,1	292,3	191,5	198,9	353,0		392,9
	În % (față de TR)	1996	78,9	21,1	100,0	57,2	17,3	20,4	-16,8	21,9
		2000	75,7	24,3	100,0	51,0	13,6	20,3	-12,0	27,1
		2006	66,9	33,1	100,0	37,5	11,8	24,6	-3,4	29,5
		2006-1996	-12,0	12,0		-19,7	-5,5	4,2	13,4	7,6
Austria	Total (mil. euro)	1996	186.000	53.020	239.020	105.700	36.800	44.300	6.682	45.538
		2000	210.000	75.744	285.774	119.100	40.800	49.800	6.592	69.482
		2006	258.100	107.072	365.172	143.000	46.400	54.00	14.855	106.917
		2006/1996 (%)	138,8	202,0	152,8	135,3	126,1	121,9		234,8
	Pe loc. (în euro)	1996	23.078	6.578	29.656	13.114	4.565	5.497	830	5.650
		2000	25.894	9.340	35.234	14.686	5.031	6.141	764	8.612
		2006	31.100	12.900	44.000	17.229	5.591	6.506	1.792	12.882
		2006/1996 (%)	134,8	196,1	148,4	131,4	122,5	118,4		228,0
	În % (față de TR)	1996	77,8	22,2	100,0	44,3	15,4	18,6	2,6	19,1
		2000	73,5	26,5	100,0	41,7	14,3	17,5	2,2	24,3
		2006	70,7	29,3	100,0	39,2	12,7	14,8	4,0	29,3
		2006-1996	-7,1	7,1		-5,1	-2,7	-3,8	1,4	10,2
Belgia	Total (mil. euro)	1996	217.000	120.321	337.321	136.900	31.500	37.600	745	130.576
		2000	252.000	191.643	443.643	135.400	53.200	54.200	-2.499	203.362
		2006	315.000	281.931	596.931	167.600	71.500	62.100	1.463	294.268
		2006/1996 (%)	145,2	234,3	177,0	122,4	227,0	165,2		225,4
	Pe loc. (în euro)	1996	21.359	11.843	33.202	13.474	3.101	3.701	74	12.852
		2000	24.586	18.697	43.283	13.210	5.191	5.288	-247	19.841
		2006	30.000	26.851	56.851	15.960	6.810	5.910	145	28.026
		2006/1996 (%)	140,5	226,7	171,3	118,5	219,6	159,7		218,1
	În % (față de TR)	1996	64,4	35,6	100,0	40,6	9,4	11,2	0,1	38,7
		2000	56,8	43,2	100,0	30,5	12,0	12,2	-0,6	45,9
		2006	52,8	47,2	100,0	28,1	12,0	10,4	0,2	49,3
		2006-1996	-11,6	11,6		-12,5	2,6	-0,8	0,1	10,6
Bulgaria	Total (mil. euro)	2004	20.000	11.636	31.631	13.600	3.800	4.200	2.047	7.984
		2006	25.400	18.440	43.840	17.960	4.500	6.700	2.674	12.006
		2006/2004 (%)	127,0	158,6	138,6	132,1	118,5	159,6		150,4

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Pe loc. (în euro)	2004	2.500	1.491	3.991	1.744	488	539	196	1.024
		2006	3.000	2.394	5.394	2.286	577	874	97	1.560
		2006/2004 (%)	120,0	160,6	135,2	131,1	118,3	162,2		152,4
	În % (față de TR)	2004	63,3	36,7	100,0	43,0	12,1	13,3	6,3	25,3
		2006	58,0	42,0	100,0	41,0	10,3	16,2	5,1	27,4
		2006-2004	-5,3	5,3		-2	-1,8	2,9	-1,2	2,1
Republica Cehă	Total (mil. euro)	1996	48.000	21.831	69.831	26.200	11.000	17.200	-1.826	17.257
		2000	60.000	34.842	94.842	32.700	11.800	17.000	1.881	31.461
		2006	114.400	74.296	188.696	56.500	24.800	28.800	2.772	75.824
		2006/1996 (%)	238,4	340,3	270,2	215,7	225,5	167,5		439,4
	Pe loc. (în euro)	1996	4.652	2.116	6.768	2.539	1.066	1.667	-176	1.672
		2000	5.843	3.393	9.236	3.184	1.149	1.656	183	3.064
		2006	11.100	7.214	18.314	5.487	2.410	2.799	256	7.362
		2006/1996 (%)	238,6	340,9	270,6	216,1	226,1	167,9		440,3
	În % (față de TR)	1996	68,8	31,2	100,0	37,6	15,8	24,6	-2,7	24,7
		2000	63,3	36,7	100,0	34,5	12,5	17,9	1,9	33,2
		2006	60,7	39,3	100,0	30,0	13,2	15,3	1,3	40,2
		2006-1996	-8,1	8,1		-7,6	-2,6	-9,3	4,0	15,5
Cipru	Total (mil. euro)	2004	13.640	4.991	18.631	9.275	2.510	2.578	259	4.009
		2006	18.900	7.309	26.209	12.304	3.459	3.629	416	6.401
		2006/2004 (%)	138,6	146,5	140,7	132,7	137,8	140,9	160,6	159,7
	Pe loc. (în euro)	2004	16.634	6.087	22.721	11.311	3.061	3.144	316	4.869
		2006	18.900	7.309	26.209	12.304	3.459	3.629	416	6.401
		2006/2004 (%)	113,6	120,1	115,4	108,8	113,0	115,4	131,7	131,2
	În % (față de TR)	2004	73,2	26,8	100,0	49,8	13,5	13,8	1,4	21,5
		2006	72,2	27,8	100,0	47,0	13,2	13,9	1,5	24,4
		2006-2004	-1,0	1,0		-2,8	-0,3	0,1	0,1	2,9
Danemarca	Total (mil. euro)	1996	145.000	35.041	180.041	73.100	37.000	27.700	2.774	39.467
		2000	174.000	47.239	221.239	83.200	43.000	38.100	-1.349	58.288
		2006	218.700	67.826	286.526	106.100	55.600	48.800	2.938	73.088
		2006/1996 (%)	150,8	193,6	159,2	145,2	150,3	176,2		185,2
	Pe loc. (în euro)	1996	27.567	6.662	34.229	13.898	7.035	5.266	526	7.504
		2000	32.707	8.880	41.587	15.639	8.083	7.1162	-294	10.957
		2006	40.500	12.561	53.061	19.643	10.287	9.032	564	13.535
		2006/1996 (%)	146,9	188,6	155,1	141,4	146,3	171,5		180,4
	În % (față de TR)	1996	80,5	19,5	100,0	40,6	20,6	15,4	1,5	21,9
		2000	78,7	21,3	100,0	37,6	19,5	17,3	-0,8	26,4
		2006	76,4	23,6	100,0	37,0	19,4	17,1	1,0	25,5
		2006-1996	-4,1	4,1		-3,6	-1,2	1,7	-0,5	3,6
Estonia	Total (mil. euro)	2004	9.000	2.745	11.745	5.200	1.800	2.700	247	1.798
		2006	13.200	6.479	19.679	6.917	2.205	4.462	189	5.906
		2006/2004 (%)	146,7	236,1	167,6	133,0	122,5	165,3	76,5	328,5
	Pe loc. (în euro)	2004	6.767	2.064	8.831	3.910	1.354	2.030	185	1.352
		2006	9.800	4.984	14.784	5.321	1.697	3.223	210	4.543
		2006/2004 (%)	144,8	241,5	167,4	136,1	125,4	158,8	131,5	336,1
	În % (față de TR)	2004	76,6	23,4	100,0	44,3	15,3	23,0	2,1	15,3
		2006	67,1	32,9	100,0	35,2	11,2	22,7	0,8	30,1
		2006-2004	-9,5	9,5		-9,1	-4,1	-0,3	-1,3	14,8
Finlanda	Total (mil. euro)	1996	101.000	23.052	124.052	54.900	22.300	15.700	878	30.274
		2000	131.000	35.308	166.308	64.900	27.300	25.300	591	48.217
		2006	168.000	54.581	222.581	85.400	36.000	32.300	7.604	61.277
		2006/1996 (%)	166,4	236,8	179,5	155,6	161,5	205,7		202,4
	Pe loc. (în euro)	1996	19.727	4.503	24.230	10.723	4.356	3.067	171	5.913
		2000	25.241	6.803	32.044	12.505	5.260	4.875	113	9.292
		2006	31.700	10.298	41.998	16.103	6.783	6.086	1.464	11.562
		2006/1996 (%)	160,7	228,7	173,4	150,2	155,8	198,5		195,6

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	În % (faţă de TR)	1996	81,4	18,6	100,0	44,3	18,0	12,7	0,6	24,4
		2000	78,8	21,2	100,0	39,1	16,4	15,2	0,3	29,0
		2006	75,5	24,5	100,0	38,4	16,2	14,5	3,3	27,6
		2006-1996	-5,9	5,9		-5,9	-1,8	1,8	2,7	3,2
Franţa	Total (mil. euro)	1996	1.240.000	220.025	1.460.025	750.200	245.500	215.800	21.675	226.850
		2000	1.441.000	326.042	1.767.042	779.600	335.800	283.900	53.861	313.881
		2006	1.738.000	428.850	2.166.850	994.200	406.700	353.800	24.761	388.389
		2006/1996 (%)	148,2	194,9	148,4	132,6	165,7	163,5		171,2
	Pe loc. (în euro)	1996	21.244	3.770	25.014	12.853	4.206	3.697	371	3.887
		2000	24.470	5.537	30.007	13.239	5.703	4.821	914	5.330
		2006	28.400	7.008	35.408	16.244	6.645	5.765	407	6.347
		2006/1996 (%)	133,7	185,9	141,6	126,4	158,0	156,0	109,7	163,3
	În % (faţă de TR)	1996	84,9	15,1	100,0	51,4	16,8	14,8	1,4	15,6
		2000	81,0	18,4	100,0	44,2	19,0	16,1	2,9	17,8
		2006	80,2	19,8	100,0	45,9	18,8	16,3	1,0	18,0
		2006-1996	-4,7	4,7		-5,5	2,0	1,5	-0,4	2,4
Germania	Total (mil. euro)	1996	1.922.000	358.880	2.280.880	1.107.100	380.600	401.700	-18.929	410.409
		2000	2.063.000	539.090	2.602.090	1.198.600	389.900	441.500	-23.067	595.157
		2006	2.323.700	732.569	3.056.269	1.359.400	429.900	413.600	-43.959	897.328
		2006/1996 (%)	120,9	204,2	134,0	122,8	113,0	103,0		218,7
	Pe loc. (în euro)	1996	23.467	4.346	27.813	13.518	4.647	4.905	-268	5.011
		2000	25.104	6.560	31.664	14.585	4.745	5.373	-281	7.242
		2006	28.200	8.891	37.091	16.497	5.217	5.020	-533	10.890
		2006/1996 (%)	120,2	204,6	133,4	122,1	112,3	102,4		217,4
	În % (faţă de TR)	1996	84,3	16,7	100,0	48,6	16,7	17,6	-0,8	17,9
		2000	79,3	20,7	100,0	46,1	14,9	17,0	-0,9	22.9
		2006	76,1	23,9	100,0	44,5	14,1	13,6	-1,6	29,4
		2006-1996	-8,2	8,2		-4,1	-2,6	-4,0	-0,8	11,5
Grecia	Total (mil. euro)	1996	98.000	19.593	117.593	72.800	14.400	19.100	2.798	8.495
		2000	126.000	27.537	153.537	88.900	19.200	29.900	4.910	10.627
		2006	214.300	47.120	261.420	143.200	34.500	52.100	15.536	16.084
		2006/1996 (%)	218,7	240,5	222,3	196,7	239,6	272,8		189,4
	Pe loc. (în euro)	1996	9.360	1.872	11.232	6.953	1.376	1.825	266	812
		2000	11.876	2.596	14.472	8.379	1.810	2.818	897	1.002
		2006	19.300	4.245	23.545	12.897	3.108	4.692	1.399	1.449
		2006/1996 (%)	206,2	226,8	209,7	185,5	225,9	257,1		178,5
	În % (faţă de TR)	1996	83,4	16,6	100,0	61,9	12,3	16,3	2,2	7,3
		2000	82,1	17,9	100,0	57,9	12,5	19,5	3,1	7,0
		2006	82,0	18,0	100,0	54,8	13,2	19,9	5,9	6,2
		2006-1996	-1,4	1,4		-7,1	0,9	3,6	3,7	-1,1
Irlanda	Total (mil. euro)	1996	58.000	28.326	86.326	32.200	8.600	10.400	-3.103	38.229
		2000	104.000	54.730	158.730	49.800	14.000	24.600	-12.903	83.233
		2006	172.600	66.858	239.458	79.100	24.400	46.300	6.260	83.398
		2006/1996 (%)	297,6	236,1	277,4	245,7	283,7	445,2		218,2
	Pe loc. (în euro)	1996	16.022	7.825	23.847	8.895	2.376	2.873	-858	10.561
		2000	27.441	14.440	41.881	13.140	3.694	6.491	-3.405	21.961
		2006	41.100	15.919	57.019	18.882	5.795	11.014	1.471	19.857
		2006/1996 (%)	256,6	203,4	239,1	212,3	243,9	383,4		188,1
	În % (faţă de TR)	1996	67,2	32,8	100,0	37,3	10,0	12,1	-3,7	44,3
		2000	65,5	34,5	100,0	31,4	8,9	15,5	-8,3	52,5
		2006	72,1	27,9	100,0	33,1	10,2	19,4	2,4	34,9
		2006-1996	4,9	-4,9		-4,2	0,2	7,3	6,1	-9,4

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Italia	Total (mil. euro)	1996	992.000	162.956	1.154.956	618	164.700	167.700	7.629	196.927
		2000	1.191.000	256.250	1.447.250	714.600	220.400	233.500	20.726	258.024
		2006	1.480.900	351.295	1.832.195	878.200	300.600	308.100	13.626	331.669
		2006/1996 (%)	149,3	215,6	158,7	142,1	182,5	183,7	178,6	168,5
	Pe loc. (în euro)	1996	17.289	2.840	20.129	10.771	2.871	2.923	132	3.432
		2000	20.620	4.437	25.057	12.372	3.816	4.043	358	4.468
		2006	25.100	5.954	31.054	14.885	5.096	5.221	230	5.622
		2006/1996 (%)	145,2	209,7	154,3	138,2	177,5	178,0		163,8
	În % (față de TR)	1996	85,9	14,1	100,0	53,5	14,3	14,5	0,6	17,1
		2000	82,3	17,7	100,0	49,4	15,2	16,1	1,5	17,8
		2006	80,8	19,2	100,0	48,0	16,4	16,8	0,7	18,1
		2006-1996	-5,1	5,1		-5,5	2,1	2,3		1,0
Letonia	Total (mil. euro)	2004	11.000	3.346	14.346	6.900	2.200	2.900	200	2.146
		2006	16.472	5.724	22.196	10.740	2.784	4.667	270	3.735
		2006/2004 (%)	149,8	171,1	154,7	155,7	126,6	160,9	135,0	174,1
	Pe loc. (în euro)	2004	4.783	1.455	6.238	3.000	957	1.261	87	933
		2006	7.100	2.489	9.589	4.670	1.211	2.029	55	1.624
		2006/2004 (%)	148,5	171,1	153,7	155,7	126,6	160,9	63,2	174,1
	În % (față de TR)	2004	76,7	23,3	100,0	48,1	15,4	20,2	1,3	15,0
		2006	74,2	25,8	100,0	48,4	12,6	21,0	1,2	16,8
		2006-2004	-2,5	2,5		0,3	-2,8	0,8	-0,1	1,8
Lituania	Total (mil. euro)	2004	18.000	4.330	22.330	11.700	3.400	3.800	200	3.230
		2006	24.150	7.840	31.990	15.915	4.078	5.579	120	6.298
		2006/2004 (%)	134,2	181,1	143,3	136,0	120,0	146,8	60,0	194,9
	Pe loc. (în euro)	2004	5.248	1.263	6.511	3.411	992	1.108	58	942
		2006	7.000	2.306	9.306	4.681	1.200	1.641	35	1.749
		2006/2004 (%)	133,4	182,6	142,9	137,2	121,0	148,1	60,4	185,7
	În % (față de TR)	2004	80,,6	19,4	100,0	52,4	15,3	17,0	0,8	14,5
		2006	75,5	24,5	100,0	49,8	12,8	17,5	0,2	19,7
		2006-2004	-5,1	5,1		-2,6	-2,5	0,5	-0,6	5,2
Luxemburg	Total (mil. euro)	2004	27.000	13.530	40.530	11.000	5.000	5.300		9.793
		2006	35.800	15.489	51.289	13.800	5.700	6.500		11.295
		2006/2004 (%)	132,6	114,4	126,6	125,5	114,0	122,7		115,4
	Pe loc. (în euro)	2004	59.600	29.413	89.013	23.913	10.870	11.522		21.289
		2006	71.600	30.978	102.578	27.495	11.456	12.960		22.590
		2006/2004 (%)	120,2	118,6	115,3	115,0	120,0	112,5		106,2
	În % (față de TR)	2004	66,6	33,4	100,0	27,2	12,4	13,1		24,2
		2006	69,8	30,2	100,0	26,9	11,2	12,7		22,1
		2006-2004	3,2	-3,2		-0,3	-1,2	-0,4		2,1
Malta	Total (mil. euro)	2004	4.320	2.049	6.369	2.756	925	1.059	-173	1.802
		2006	4.960	2.146	7.106	3.204	1.047	972	46	1.837
		2006/2004 (%)	114,8	104,7	111,6	116,3	113,2	91,8		102,0
	Pe loc. (în euro)	2004	10.800	5.123	15.923	6.890	2.313	2.648	-433	4.505
		2006	12.400	5.365	17.765	8.010	2.618	2.430	114	4.593
		2006/2004 (%)	114,8	104,7	11,6	116,3	113,2	91,8		102,0
	În % (față de TR)	2004	67,8	32,2	100,0	43,3	14,5	16,6	-4,0	28,3
		2006	69,8	30,2	100,0	45,1	14,8	13,7	0,5	25,9
		2006-2004	2,0	-2,0		2,8	0,3	-2,9	2,2	-2,4
Olanda	Total (mil. euro)	1996	329.000	142.260	471.260	198.100	46.100	65.500	6.224	155.336
		2000	418.000	213.875	631.875	208.200	94.900	93.200	9.396	226.179
		2006	536.300	285.244	821.544	252.600	135.700	107.800	6.921	318.523
		2006/1996 (%)	163,0	200,5	174,3	127,5	294,4	164,6		205,1

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Pe loc. (în euro)	1996	21.185	9.161	30.346	12.756	2.969	4.218	400	10..003
		2000	26.273	13.443	39.716	13.086	5.965	5.858	590	14.217
		2006	32.700	17.393	50.093	15.403	8.253	6.573	442	19.422
		2006/1996 (%)	154,4	189,9	165,1	120,8	278,0	155,9		194,2
	În % (față de TR)	1996	69,8	30,2	100,0	42,1	9,8	13,9	1,2	33,0
		2000	66,2	33,8	100,0	33,0	15,1	14,8	1,3	35,8
		2006	65,3	34,7	100,0	30,8	16,5	13,2	0,7	38,8
		2006-1996	-4,5	4,5		-11,3	6,7	-0,7	-0,5	5,8
Polonia	Total (mil. euro)	1996	123.000	29.112	152.112	77.600	21.600	21.200	12.488	19.224
		2000	186.000	53.021	239.021	120.900	28.700	47.100	8.016	34.305
		2006	270.500	90.144	360.644	169.100	48.400	54.100	9.234	79.810
		2006/1996 (%)	219,9	309,7	237,1	217,9	224,1	255,2		415,2
	Pe loc. (în euro)	1996	3.185	754	3.939	2.010	559	549	323	498
		2000	4.813	1.372	6.185	3.128	743	1.219	207	888
		2006	7.100	2.366	9.466	4.438	1.271	1.420	242	2.095
		2006/1996 (%)	222,9	313,8	240,3	220,8	227,4	258,7		420,7
	În % (față de TR)	1996	80,9	19,1	100,0	51,1	14,2	14,0	8,0	12,7
		2000	77,9	22,1	100,0	50,6	12,0	19,7	3,3	14,4
		2006	75,0	25,0	100,0	46,9	13,4	15,0	2,6	22,1
		2006-1996	-5,9	5,9		-4,2	-0,8	1,0	-5,4	9,4
Portugalia	Total (mil. euro)	1996	93.000	26.866	119.866	62.100	17.800	22.800	-1.613	18.779
		2000	122.000	41.422	163.442	71.900	25.000	34.400	6.878	25.244
		2006	155.800	52.288	208.088	101.500	31.300	34.100	7.004	34.184
		2006/1996 (%)	167,6	194,7	173,6	163,5	175,9	149,6		182,1
	Pe loc. (în euro)	1996	9.480	2.739	12.219	6.330	1.815	2.324	-165	1.915
		2000	12.188	4.138	16.326	7.183	2.498	3.437	686	2.522
		2006	14.700	4.933	19.633	9.569	2.955	3.219	665	3.225
		2006/1996 (%)	155,1	180,1	160,7	151,2	162,8	138,5		168,4
	În % (față de TR)	1996	77,6	22,4	100,0	51,8	14,9	19,1	-1,5	15,7
		2000	74,7	25,3	100,0	44,0	15,3	21,1	4,1	15,5
		2006	74,9	25,1	100,0	48,8	15,1	16,4	3,2	16,5
		2006-1996	-2,7	2,7		-3,0	0,2	-2,7		0,8
Regatul Unit	Total (mil. euro)	1996	940.000	226.416	1.166.416	600.700	196.500	144.800	18.006	206.410
		2000	1.564.000	362.031	1.926.031	1.022.900	290.900	278.400	29.018	304.813
		2006	1.905.800	436.366	2.342.166	1.221.600	425.000	329.700	24.464	341.402
		2006/1996 (%)	202,8	192,8	200,8	203,4	216,3	227,7	135,9	165,4
	Pe loc. (în euro)	1996	15.992	3.852	19.844	10.220	3.343	2.464	305	3.512
		2000	26.172	6.058	32.230	17.117	4.868	4.659	485	5.101
		2006	31.500	7.213	38.713	20.192	7.025	5.450	403	5.643
		2006/1996 (%)	197,0	187,3	195,1	197,6	210,2	221,2		160,7
	În % (față de TR)	1996	80,6	19,4	100,0	51,5	16,9	12,4	1,5	17,7
		2000	81,2	18,8	100,0	53,1	15,1	14,5	1,4	15,9
		2006	81,4	18,6	100,0	52,2	18,2	14,1	0,9	14,6
		2006-1996	0,8	-0,8		0,7	1,3	1,7	-0,6	-3,1
România	Total (mil. euro)	1996	33.000	8.884	41.884	24.800	3.200	7.300	56	6.640
		2000	40.000	14.135	54.135	28.586	6.482	7.614	228	11.225
		2006	97.800	40.732	138.532	67.400	16.200	25.100	4.060	25.772
		2006/1996x100	296,4	450,5	330,8	271,8	506,3	343,9		388,2
	Pe loc. (în euro)	1996	1.464	394	1.858	1.100	142	324	3	295
		2000	1.783	630	2.413	1.254	309	339	10	501
		2006	4.529	1.888	6.417	3.123	752	1.163	184	1.195
		2006/1996x100	309,4	479,2	345,4	283,9	529,6	359,0		405,1
	În % (față de TR)	1996	78,8	21,2	100,0	59,2	7,7	17,1	0,1	15,9
		2000	73,9	26,1	100,0	52,8	12,0	14,1	0,4	20,7
		2006	70,6	29,4	100,0	48,7	11,7	18,2	2,8	18,6
		2006-1996	-8,2	8,2		-10,5	4,0	1,1	2,7	2,7
Slovenia	Total (mil. euro)	2004	34.000	24.495	58.495	19.300	6.600	8.400	2.002	22.193
		2006	44.300	34.146	78.446	25.600	8.100	11.700	-380	33.426
		2006/2004x100	130,3	139,4	134,1	132,7	122,7	139,3		150,6
	Pe loc. (în euro)	2004	6.300	4.536	10.836	3.574	1.223	1.556	373	4.110
		2006	8.200	6.324	14.524	4.739	1.482	2.166	-53	6.190
		2006/2004x100	130,2	139,4	134,1	132,6	121,2	139,2		150,6

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	În % (față de TR)	2004	58,2	41,8	100,0	33,0	11,3	14,4	3,3	38,0
		2006	56,5	43,5	100,0	32,7	10,4	14,9	-0,6	42,6
		2006-2004	-8,2	8,2		-0,3	-0,9	0,5	-3,9	4,6
Slovenia	Total (mil. euro)	2004	26.000	14.126	40.126	14.100	5.200	6.400	1.660	12.766
		2006	30.400	18.349	48.749	16.400	5.900	7.800	1.868	16.781
		2006/2004x100	116,9	130,0	121,5	116,3	113,5	121,9		131,5
	Pe loc. (în euro)	2004	13.100	7.135	20.235	7.122	2.627	3.233	805	6.448
		2006	15.200	9.175	24.375	8.208	2.934	3.922	920	8.391
		2006/2004x100	116,1	128,6	120,5	115,3	111,7	121,3		130,2
	În % (față de TR)	2004	64,8	35,2	100,0	35,2	13,0	16,0	4,0	31,8
		2006	62,4	37,6	100,0	33,7	12,1	16,0	3,8	34,4
		2006-2004	-2,4	2,4		-1,5	-0,9		-0,2	2,6
Spania	Total (mil. euro)	1996	490.000	95.916	585.916	304.300	80.900	99.000	21.387	80.329
		2000	630.000	165.549	795.549	374.300	107.100	161.300	30.125	122.724
		2006	1.014.700	259.860	1.274.560	585.500	181.600	307.500	29.919	170.041
		2006/1996x100	207,1	270,9	217,6	192,4	224,5	310,6	139,9	211,7
	Pe loc. (în euro)	1996	12.478	2.443	14.921	7.749	2.060	2.521	545	2.046
		2000	15.778	4.146	19.924	9.374	2.683	4.040	753	3.074
		2006	22.300	5.712	28.012	13.142	3.992	6.757	383	3.738
		2006/1996x100	178,7	233,8	187,8	169,6	193,8	268,1		182,7
	În % (față de TR)	1996	83,6	16,4	100,0	52,0	13,8	16,9	3,6	13,7
		2000	79,2	20,8	100,0	47,1	13,5	20,3	3,6	15,5
		2006	79,6	20,4	100,0	46,0	14,3	24,1	2,2	13,4
		2006-1996	-4,0	4,0		-6,0	0,5	7,2	-1,4	-0,3
Suedia	Total (mil. euro)	1996	215.000	52.640	267.640	112.700	56.400	31.800	-90	66.830
		2000	263.000	78.652	341.652	132.600	69.200	45.000	742	94.110
		2006	306.700	100.907	407.607	144.800	81.900	54.900	8.658	117.349
		2006/1996x100	142,7	191,7	152,3	128,5	145,2	172,7		175,6
	Pe loc. (în euro)	1996	24.322	5.955	30.277	12.749	6.380	3.597	-9	7.560
		2000	29.651	8.867	38.518	14.950	7.802	5.074	82	10.610
		2006	33.700	11.089	44.789	15.912	8.999	6.033	949	12.896
		2006/1996x100	138,6	186,2	148,0	124,8	141,0	246,3		170,6
	În % (față de TR)	1996	80,4	19,6	100,0	42,1	21,1	11,9	-0,1	25,0
		2000	77,0	23,0	100,0	38,8	20,3	13,2	0,1	27,6
		2006	75,3	24,7	100,0	35,6	20,1	13,5	2,0	28,8
		2006-1996	-5,1	5,1		-6,5	-1,0	1,6	2,1	3,8
Ungaria	Total (mil. euro)	1996	36.000	12.486	48.486	23.200	3.600	7.800	3.926	9.960
		2000	51.000	34.599	85.599	32.600	5.000	12.600	5.064	30.335
		2006	89.900	60.544	150.444	60.300	9.100	19.700	2.762	58.582
		2006/1996x100	249,7	484,9	310,3	259,9	252,8	253,8	70,4	588,2
	Pe loc. (în euro)	1996	3.533	1.226	4.759	2.277	353	766	385	978
		2000	5.090	3.453	8.543	3.254	499	1.258	504	3.028
		2006	8.900	5.995	14.895	5.971	901	1.951	272	5.800
		2006/1996x100	251,9	489,0	313,0	262,3	255,3	254,7	70,7	593,1
	În % (față de TR)	1996	74,3	25,7	100,0	47,9	7,5	16,1	7,9	20,6
		2000	59,6	40,4	100,0	38,1	5,9	14,8	5,7	35,5
		2006	59,8	40,2	100,0	40,1	6,1	13,1	1,7	39,0
		2006-1996	-14,5	14,5		-7,8	-1,4	-3,0	-6,2	18,4
Elveția	Total (mil. euro)	1996	239.000	58.648	297.648	145.000	36.400	48.600	7.634	60.014
		2000	267.000	82.376	349.376	159.200	37.900	55.300	15.906	81.070
		2006	307.000	105.313	412.313	183.800	34.100	66.300	15.374	112.739
		2006/1996x100	128,5	179,6	138,5	126,8	93,7	136,4	201,4	187,9
	Pe loc. (în euro)	1996	33.771	8.296	42.067	20.509	5.149	6.874	1.046	8.489
		2000	37.187	11.473	48.660	22.173	5.279	7.702	2.215	11.291
		2006	40.900	14.042	54.942	24.503	4.541	8.836	2.030	15.032
		2006/1996x100	121,1	169,3	130,6	119,5	88,2	128,6	194,0	177,1
	În % (față de TR)	1996	80,3	19,7	100,0	48,7	12,3	16,4	2,4	20,2
		2000	76,4	23,6	100,0	45,6	11,1	15,9	4,2	23,2
		2006	74,5	25,5	100,0	44,6	8,3	16,0	3,7	27,4
		2006-1996	-5,8	5,8		-4,1	-4,0	-0,4	1,3	7,2

Tabelul 2 (continuare)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Norvegia	Total (mil. euro)	1996	125.000	28.050	153.050	59.500	25.700	25.700	3.595	38.555
		2000	181.000	35.357	216.357	78.800	34.800	35.200	5.280	62.277
		2006	269.800	50.488	320.288	109.800	52.100	50.700	11.616	96.072
		2006/1996x100	215,9	180,0	209,3	184,6	202,7	197,3	323,2	249,2
	Pe loc. (în euro)	1996	28.539	6.404	34.943	13.560	5.868	5.870	842	8.803
		2000	40.312	7.875	48.187	17.550	7.751	7.840	1.176	13.870
		2006	57.400	10.742	68.142	23.364	11.649	10.792	1.896	20.441
		2006/1996x100	201,2	167,8	195,0	172,3	198,5	183,9	225,2	232,2
	În % (față de TR)	1996	81,7	18,3	100,0	38,9	16,8	16,8	2,3	25,2
		2000	83,7	16,3	100,0	36,5	16,1	16,3	2,3	28,8
		2006	84,3	15,7	100,0	34,3	16,3	15,9	3,5	30,0
		2006-1996	2,6	-2,6		-4,6	-0,5	-0,9	1,2	4,8
Turcia	Total (mil. euro)	1996	143.000	33.443	176.443	99.100	17.000	36.900	5.264	18.179
		2000	217.000	57.925	274.925	151.500	29.800	47.100	17.755	28.770
		2006	324.000	106.467	430.467	220.200	42.500	68.100	34.382	65.285
		2006/1996x100	226,6	318,4	244,0	222,2	250,5	184,6		359,2
	Pe loc. (în euro)	1996	2.281	534	2.815	1.581	271	589	84	290
		2000	3.217	1.504	4.721	2.246	442	698	908	427
		2006	4.400	1.445	5.845	2.988	577	924	470	886
		2006/1996x100	192,9	270,6	207,7	189,0	212,9	156,9		305,6
	În % (față de TR)	1996	81,1	18,9	100,0	56,2	9,7	20,9	2,9	10,3
		2000	78,9	21,1	100,0	55,1	10,9	17,2	6,3	10,5
		2006	75,3	24,7	100,0	51,2	9,9	15,8	7,9	15,2
		2006-1996	-5,8	5,8		-5,0	0,2	-5,1	5,0	4,9
Japonia	Total (mil. euro)	1996	3.640.000	274.983	3.914.983	2.181.000	353.000	1.081.000	-23.134	323.117
		2000	5.037.000	410.883	5.447.883	2.820.700	836.200	1.309.600	-37.486	518.869
		2006	3.488.000	461.951	3.949.951	2.002.112	627.840	809.216	-7.229	518.012
		2006/1996x100	95,8	168,0	100,9	91,8	177,9	74,9		160,3
	Pe loc. (în euro)	1996	28.940	2.187	31.127	17.343	2.806	8.596	-188	2.570
		2000	39.702	3.239	42.941	32.223	6.591	10.323	-296	4.090
		2006	27.293	3.615	30.908	15.666	4.913	6.332	-57	4.054
		2006/1996x100	94,3	165,3	99,3	90,4	175,1	73,7		157,8
	În % (față de TR)	1996	93,0	7,0	100,0	55,7	9,1	27,6	-0,7	8,3
		2000	92,5	7,5	100,0	51,8	15,4	24,1	-0,9	9,6
		2006	88,3	11,7	100,0	50,7	15,9	20,5	-0,2	13,1
		2006-1996	-4,7	4,7		-5,0	6,8	-7,2		4,8
Statele Unite	Total (mil. euro)	1996	6.156.000	647.366	6.803.366	4.199.000	973.000	1.041.000	98.105	492.261
		2000	10.629.000	1.361.672	11.990.672	7.249.000	1.551.900	2.168.300	175.732	845.740
		2006	10.511.000	1.529.792	12.040.792	7.357.700	1.660.738	2.060.156	134.693	827.505
		2006/1996x100	170,8	236,3	177,0	175,3	170,7	197,9	137,3	168,1
	Pe loc. (în euro)	1996	23.191	2.429	25.630	15.819	3.666	3.922	368	1.855
		2000	38.615	4.947	43.562	26.335	5.638	7.878	638	3.073
		2006	35.143	5.115	40.258	24.600	5.553	6.888	450	2.767
		2006/1996x100	151,6	209,7	157,1	155,5	151,5	175,6	122,3	149,2
	În % (față de TR)	1996	90,5	9,5	100,0	61,7	14,3	15,3	1,4	7,3
		2000	88,7	11,3	100,0	60,5	13,0	18,1	1,3	7,1
		2006	87,3	12,7	100,0	61,1	13,8	17,1	1,1	6,9
		2006-1996	-3,2	3,2		-0,6	-0,5	1,8	-0,3	-0,4

3. CARACTERISTICI, TENDINŢE ŞI COMPARAŢII PRIVIND EVOLUŢIA RESURSELOR ŞI UTILIZĂRII BUNURILOR ŞI SERVICIILOR ÎN UE ŞI ÎN ALTE STATE ÎN PERIOADA 1996–2006

Informaţia oferită în *tabelul 2* ne arată dimensiunile şi arhitectura unui cadru global, agregat, complex, corelat şi apropiat de realitate, cu privire la creşterea şi dezvoltarea macroeconomică, la producţia şi utilizarea bunurilor şi serviciilor realizate de principale state în perioada contemporană.

Populaţia mondială a cunoscut un proces îndelungat de creştere a numărului şi de modificare a structurii demografice. Statistica a consemnat existenţa unui număr de 10 milioane locuitori în anul 1600 î.e.n., de 252 milioane locuitori în primul an al erei noastre, de 1.643 milioane locuitori în anul 1900, de 2.555 milioane locuitori în 1950 şi de 6.080 milioane locuitori în anul 2000, iar prognozele estimează populaţia mondială la cca 7.000 milioane de locuitori în anul 2010, la aproximativ 8.000 locuitori de locuitori în 2025 şi la cca 9.200 milioane locuitori în 2050.

În secolul al XX-lea s-a înregistrat cea mai importantă creştere de populaţie. În anul 2000, populaţia mondială a fost mai mare decât în anul 1900 cu 4.437 de milioane, respectiv de 3,7 ori. Între perioada 1950–2000, creşterea a fost şi mai accentuată. În aceste 5 decenii, populaţia mondială a crescut cu 3.525 milioane locuitori, respectiv de 2,4 ori. Creşterea populaţiei mondiale va continua şi în secolul al XXI-lea. În anul 2050, populaţia mondială va fi mai mare cu circa 3.120 milioane locuitori, respectiv de 1,35 ori faţă de anul 2000 şi cu 6.645 milioane de locuitori, respectiv de 3,4 ori faţă de anul 1950, ceea ce va antrena o presiune fără precedent asupra mediului natural (pentru extragerea resurselor naturale necesare dezvoltării producţiei materiale) şi asupra mediului economico-social (pentru a-l face mai competitiv şi eficient).

Fiecare ţară, zonă geografică şi economică regională, ca şi economia mondială în ansamblu sunt interesate, motivate şi obligate să asigure creşterea producţiei şi a resurselor totale de bunuri şi servicii în concordanţă cu evoluţia cerinţelor de consum şi dezvoltare ale populaţiei şi vieţii sociale.

Una dintre problemele fundamentale globale ale omenirii este asigurarea unui echilibru relativ şi dinamic între potenţialul de resurse exploatabile ale mediului natural, creşterea populaţiei şi creşterea şi dezvoltarea economică durabilă şi eficienă.

Instituţiile de cercetare şi cele statistice şi de previziune spun că Produsul Mondial Brut (PMB)[6] a fost în jur de 6.600 miliarde dolari SUA în anul 1950, de 44.900 miliarde dolari în 2000, iar în viitor va creşte la circa 75.000–80.000 miliarde dolari în anul 2025, respectiv 130.000 miliarde dolar în anul 2050.

Datele prezentate ne permit să relevăm şi intensitatea creşterii economice în unele ţări şi grupe de ţări.

[6] Produsul Mondial Brut (PMB) reprezintă valoarea agregată la nivelul economiei mondiale a Produsului Intern Brut (PIB) realizat de toate statele lumii într-o perioadă de un an. Procesul de agregare impune determinări compatibile, unitare şi comparabile ale PIB de către toate statele lumii. Până în prezent, unele state ale lumii, îndeosebi din zonele regionale aflate în dezvoltare (fără un nivel relevant al creşterii economice), nu determină şi nu comunică la timp instituţiilor informaţionale mondiale PIB şi alte mărimi macroeconomice. Din această cauză apreciem că PMB determinat şi cuprins în sursele informaţionale mondiale este mai mic decât PMB care se realizează efectiv în economia mondială.

La nivelul celor 27 de state care compun Uniunea Europenă, PIB a fost de 7.350 miliarde euro în anul 1996 şi de 11.627 miliarde euro în anul 2006, ceea ce denotă o creştere de 4.277 miliarde euro, într-un ritm mediu anual de cca 5,3%.

Din această creştere, 3.842 de miliarde euro au revenit celor 15 state avansate economic ale UE. În anul 1996, ţările UE=15 aveau o pondere în PIB creat de UE=27 de 95,8%, iar cele 12 state europene intrate în UE în ultimii ani aveau o pondere de numai 4,2%. În anul 2006, contribuţia UE=15 la crearea PIB în UE=27 a fost de 93,6%, iar a statelor recent intrate de 6,4%. În viitor, contribuţia acestor ţări în PIB-ul UE va creşte la cca 20%, iar contribuţia UE=15 state va scădea la circa 80,0%

În vreme ce în UE=27 şi UE=15 produsul intern brut a crescut cu 58,2% şi respectiv cu 47,3% în anul 2006 faţă de anul 1996, în ţările mai mari ale UE această creştere a fost de 38,8% în Austria, de 40,5% în Belgia, de 138,5% în Republica Cehă, de 46,9% în Danemarca, de 66,4% în Finlanda, de 40,2% în Franţa, de 20,9% în Germania, de 118,7% în Grecia, de 197,6% în Irlanda, de 49,3% în Italia, de 32,6% în Luxemburg, de 63,0% în Olanda, de 122,9% în Polonia, de 67,6% în Portugalia, de 102,8% în Regatul Unit, de 209,4% în România, de 107,1% în Spania, de 42,7% în în Suedia şi de 151,9% în Ungaria.

În cifre absolute, un procent din PIB în 1996 şi în 2006 reprezenta: 73,5 şi 116,27 miliarde euro în UE=27; 70,5 şi 108,9 miliarde euro în UE=15; 1,86 şi 2,58 miliarde euro în Austria; 2,17 şi 3,15 miliarde euro în Belgia; 0,48 şi 1,15 miliarde euro în Republica Cehia; 1,45 şi 2,19 miliarde euro în Danemarca; 1,01 şi 1,68 miliarde euro în Finlanda; 12,4 şi 1,74 miliarde euro în Franţa; 19,2 şi 23,3 miliarde euro în Germania; 0,98 şi 2,14 miliarde euro în Grecia; 0,58 şi 1,73 miliarde euro în Irlanda; 9,92 şi 14,81 miliarde euro în Italia; 0,16 şi 0,36 miliarde euro în Luxemburg; 1,23 şi 2,71 miliarde euro în Polonia; 0,93 şi 1,56 miliarde euro în Portugalia; 9,40 şi 19,1 miliarde euro în Regatul Unit; 0,33 şi 0,98 miliarde euro în România; 4,90 şi 10,15 miliarde euro în Spania; 2,15 şi 3,07 miliarde euro în Suedia; 0,36 şi 0,90 miliarde euro în Ungaria.

Cu cât creşterea şi dezvoltarea economică a unui stat sunt mai mari, cu atât un procent din PIB are o valoare absolută mai mare.

Cele două surse de constituire a resurselor totale de bunuri şi servicii necesare utilizărilor finale sunt: produsul intern brut (PIB) creat de fiecare ţară şi grupă de ţări (contribuţia internă) şi importurile de bunuri şi servicii (IBS), care reprezintă contribuţia externă sau internaţională. Aceste două surse reprezintă şi modalităţile principale de realizare a echilibrului macroeconomic al bunurilor şi serviciilor.

În perioada anul 2006, ponderea PIB în totalul acestor două surse a fost: de 76,1% în UE=27; de 76,8% în UE=15; de 70,7% în Austria; de 52,8% în Belgia; de 58,0% în Bulgaria; de 60,7% în Republica Cehă; de 76,4% în Danemarca; de 75,5% în Finlanda; de 80,2% în Franţa; de 76,1% în Germania; de 82,0% în Grecia; 72,1% în Irlanda; de 80,8% în Italia; de 69,8% în Luxemburg; de 65,3% în

Olanda; de 75,0% în Polonia; de 74,9% în Portugalia; de 81,4% în Regatul Unit; de 70,6% în România; de 56,5% în Slovacia; de 62,4% în Slovenia; de 79,6% în Spania; de 75,3% în Suedia; de 59,8% în Ungaria; de 74,5% în Elveţia; de 88,3% în Japonia; de 84,3% în Norvegia; de 87,3% în Statele Unite; de 75,3% în Turcia.

Diferenţa dintre total resurse 100,0 % şi contribuţia PIB la formarea resurselor prezentată anterior ca pondere în total resurse o reprezintă aportul importurilor de bunuri şi servicii la formarea resurselor totale.

În 2006, contribuţia importurilor la formarea resurselor totale de bunuri şi servicii a fost următoarea: în UE=27 de 23,9%; în UE=15 de 23,2%; în Austria de 29,3%; în Belgia de 47,2%; în Bulgaria de 42,0%; în Republica Cehă de 39,3%; în Danemarca de 23,6%; în Finlanda de 24,5%; în Franţa de 19,8%; în Germania de 23,9%; în Grecia de 18,0%; în Irlanda de 27,9%; în Italia de 19,2%; în Luxembrug de 30,2%; în Olanda de 34,7%; în Polonia de 25,0%; în Portugalia de 25,1%; în Regatul Unit de 18,6%; în România de 29,4%; în Slovacia de 43,5%; în Slovenia de 37,6%; în Spania de 20,4%; în Suedia de 24,7%; în Ungaria de 40,2%; în Elveţia de 25,5%; în Japonia de 11,7%; în Norvegia de 15,7%; în Statele Unite de 12,7%; în Turcia de 24,7%. Aceste ponderi reprezintă şi gradul de dependenţă al fiecărei ţări şi grupe de ţări faţă de economia internaţională în formarea resurselor finale pentru consum, dezvoltare şi export.

Analiza în dinamica a creşterii economice ne permite să evidenţiem două tendinţe de modificare a contribuţiei surselor la formarea resurselor totale de bunuri şi servicii.

Prima tendinţă, prezentă în majoritatea statelor analizate, constă în menţinerea PIB ca principală sursă de formare a resurselor totale de bunuri şi servicii; în timp însă, se reduce contribuţia PIB (a economiei interne) şi creşte ponderea IBS (importurilor de bunuri şi servicii) la asigurarea resurselor totale.

A doua tendinţă, prezentă doar în cadrul unor economii naţionale cu nivele înalte de dezvoltare economică, este de creştere a ponderii PIB (economiei interne) în totalul resurselor de bunuri şi servicii, respectiv de scădere a ponderii IBS (mediului extern).

Acestă tendinţă au cunoscut-o Irlanda, Luxemburg, Regatul Unit şi Norvegia. Astfel, în intervalul 1996–2006, contribuţia PIB la formarea resurselor totale de bunuri şi servicii a crescut de la 67,2% la 72,1% în Irlanda; de la 80,6% la 81,4% în Regatul Unit; de la 81,7% la 84,3% în Norvegia.

Fiecare ţară are interesul să-şi dezvolte economia, iar în acest context este de aşteptat ca ponderea PIB în totalul resurselor să crească şi în alte ţări. să atragă în circuitul economic resursele, să le prelucreze şi valorifice superior, astfel încât producţia internă de bunuri şi servicii să aibă o pondere crescătoare în resursele totale.

Cele câteva state din afara Uniunii Europene pe care le mai analizăm sub aspectul evoluţiei şi echilibrului dintre resursele şi utilizările bunurilor şi serviciilor reprezintă state cu sisteme economice avansate şi deţin locuri cu funcţii, fluxuri şi

influenţe multiple asupra mişcării economiei globale. Avem în vedere, înainte de toate, economiile Statelor Unite şi Japoniei, care deţin în ordine primele două poziţii în realizarea creşterii economice mondiale, şi economiile Elveţiei şi Norvegiei, care constituie modele performante de dezvoltare a economiei europene.

În perioada 1950–2006, *Statele Unite ale Americii* au participat anual cu 20–24% la formarea produsului mondial brut, iar din 1960 încoace *Japonia* contribuie cu 8-12% la producţia produsului mondial brut. Ca entităţi naţionale individuale, SUA şi Japonia au jucat un rol fundamental în creşterea şi dezvoltarea economică modernă a lumii. În viitorul dezvoltării economiei mondiale, ele vor rămâne în arhitectura primelor state dezvoltate ale lumii, cu contribuţii determinante la progresul economic şi uman.

După anul 2000, aceste două state au intrat temporar într-o evoluţie ciclică. După o contracţie în SUA, între anii 2001–2004 a urmat o înviorare, iar din 2008 economia americană a intrat din nou în criză. În Japonia, contracţia a început în acelaşi an, 2001, şi se menţine şi în prezent. Între anii 2000–2004, PIB al Japoniei s-a redus de la 5.037 miliarde euro la 3.690 miliarde euro în 2004, înregistrând o scădere de 1.347 miliarde euro (26,3%), iar între 2004–2006 reducerea absolută a PIB a fost de încă 202 miliarde euro (5,6%).

Elveţia şi *Norvegia* reprezintă două economii naţionale europene cu rezultate deosebite în procesele de creştere şi dezvoltare economică şi umană.

În ultimele şase decenii, în economia acestor două ţări s-au produs transformări şi dezvoltări care au generat o producţie finală naţională şi un consum tot mai mare de bunuri şi servicii.

În 1996, *Elveţia* a realizat un PIB de 239 miliarde euro, iar în anul 2006 de 307 miliarde euro, creşterea fiind de 68 miliarde euro, respectiv de 28,5%. Ponderea PIB în resursele totale de bunuri şi servicii a fost de 80,3% în 1996 şi de 74,5% în 2006. Creşterea economică este superioară dinamicii demografice; produsul intern brut pe locuitor are un nivel foarte înalt în cadrul statelor avansate ale lumii.

Norvegia are o economie situată pe primele locuri în Europa şi în economia mondială. În anul 1996, Norvegia a realizat un PIB de circa 125,0 miliarde euro, iar în 2006 de aproximativ 269,8 miliarde euro, înregistrând o creştere absolută de 144,8 miliarde euro şi relativă de 115,9%, cu un ritm mediu anual de circa 10,6%. Ponderea PIB în resursele totale de bunuri şi servicii a crescut de la 81,7% în 1996 la 84,3% în 2006 (cu 2,6%).

Turcia este o ţară mare sub aspect demografic (cu 73,6 milioane locuitori în anul 2006) şi ocupă un loc important în producţia şi comercializarea bunurilor şi serviciilor. În anul 1996, Turcia a realizat un PIB de 143 miliarde euro, iar în anul 2006 un PIB de aproximativ 324 miliarde euro, creşterea absolută fiind de 181 miliarde euro, iar cea relativă de 126,6%, la un ritm mediu anual de circa 11,5%. Contribuţia PIB la formarea resurselor totale de bunuri şi servicii a fost de 81,1% în 1996 şi 75,3% în 2006. În această perioadă, populaţia a crescut cu 11,01 milioane, respectiv cu 17,6%.

În cazul economiilor analizate, influența relațiilor economice externe asupra PIB evidențiază două grupuri de state cu situații economice diferite.

Primul grup este acela al țărilor ale căror exporturi nete maximizează creşterea PIB: Belgia, Danemarca, Finlanda, Germania, Irlanda, Olanda, Suedia, Elveția, Japonia, Norvegia. În anul 2006, de exemplu, exporturile nete au fost: de 12.337 milioane euro (circa 3,9% din PIB) în Belgia; de 164.759 milioane euro (aproximativ 7,1% din PIB) în Germania; de 56.061 milioane euro (circa 1,6% din PIB) în aponia.

Al doilea grup este acela al țărilor care realizează importuri nete ce reduc dimensiunile PIB creat în economia internă: Austria, Bulgaria, Franța, Grecia, Italia, Luxemburg, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Ungaria, Statele Unite ale Americii, Turcia. În anul 2006, de exemplu, importurile nete s-au cifrat: la 40.461 milioane euro (circa 2,3% din PIB) în Franța; la 94.964 milioane euro (4,9% din PIB) în Regatul Unit; la 14.960 milioane euro (15,3% din PIB) în România; la 702.287 milioane euro (6,7% din PIB) în SUA; la 41.182 milioane euro (12,7% din PIB) în Turcia.

Statele avansate economic importă de regulă resurse naturale primare (materii prime, resurse energetice etc.), iar cele aflate în curs de dezvoltare importă de regulă produse manufacturate.

În perioada 1996–2006 (11 ani), economiile statelor analizate au înregistrat ritmuri înalte de creştere, care s-au menținut şi în perioada 2007–2008, până la izbucnirea crizei actuale.

O creştere semnificativă s-a înregistrat, până la criza actuală, şi în privința *produsului intern brut pe locuitor*.

În perioada 1996–2006, produsul intern brut mediu anual pe locuitor a crescut de la 15.380 euro la 23.321 euro în UE=27 (cu 7.941 euro şi 51,7%); de la 18.951 euro la 27.913 euro în UE=15 (cu 8.962 euro şi 47,3%); de la 2.883 euro la 7.153 euro în în UE=12 state intergate recent de (cu 4.270 euro/locuitor şi 148,1%).

Pe câteva țări, creşterea indicatorului PIB/locuitor în perioada 1996–2006 a fost: de la 23.078 euro la 31.100 euro (cu 8.022 euro şi 34,8%) în Austria; de la 21.359 la 30.000 euro (cu 8.641 euro şi 40,5%) în Belgia; de la 4.652 la 11.100 euro (cu 6.348 euro şi 138,6%) în Republica Cehă; de la 27.567 la 40.500 euro (cu 12.933 euro şi 46,9%) în Danemarca; de la 19.727 la 31.700 euro (cu 11.973 euro şi 60,7%) în Finlanda; de la 21.244 la 28.400 euro (cu 7.156 euro şi 33,7%) în Franța; de la 23.467 la 28.200 euro (cu 4.733 euro şi 20,2%) în Germania; de la 16.022 la 41.100 euro (cu 25.078 euro şi 156,6%) în Irlanda; de la 17.289 la 25.100 euro (cu 7.811 euro şi 45,2%) în Italia; de la 39.025 la 71.600 euro (cu 32.575 euro şi 156,3%) în Luxemburg; de la 21.185 la 32.700 euro (cu 11.515 euro şi 54,4%) în Olanda; de la 3.185 la 7.100 euro (cu 3.915 euro şi 122,9%) în Polonia; de la 15.992 la 31.500 euro (cu 15.508 euro şi 97,0%) în Regatul Unit; de la 1.464 la 4.529 euro (cu 3.065 euro şi 209,4%) în România; de la 12.478 la 22.300 euro (cu 9.822 euro şi 78,7%) în Spania; de la 24.322 la 33.700 euro (cu 9.378 euro şi

38,6%) în Suedia; de la 3.533 la 8.900 euro (cu 5.367 euro şi 151,9%) în Ungaria; de la 33.771 şi 40.900 euro (cu 7.129 euro şi 21,1%) în Elveţia; de la 28.940 la 27.293 euro (cu –1.647 euro şi –5,7%) în Japonia; de la 23.191 la 35.143 euro (cu 11.952 euro şi 51,6%) în Statele Unite ale Americii; de la 28.539 la 57.400 euro (cu 28.861 euro şi 101,2%) în Norvegia.

După nivelul PIB/locuitor, cele 32 de ţări analizate pot fi grupate în următoarele categorii de disparităţi şi diferenţe între ţări cu privire la nivelul dezvoltării lor economice: **1.** *State care au realizat peste 50.000 euro PIB/locuitor*: Luxemburg (71.600 euro), Norvegia (57.400 euro); **2.** *State care au realizat 40.000–50.000 euro PIB/locuitor*: Danemarca (40.500 euro), Irlanda (41.100 euro); Elveţia (40.900 euro); **3.** *State care au realizat 30.000–40.000 euro PIB/locuitor*: Austria (31.100 euro), Belgia (30.000 euro), Finlanda (31.700 euro), Olanda (32.700 euro), Regatul Unit (31.500 euro), Suedia (33.700 euro), SUA (35.143 euro); **4.** *State care au realizat 20.000–30.000 euro PIB/locuitor*: Franţa (28.400 euro), Germania (28.200 euro), Italia (25.100 euro), Spania (22.300 euro), Japonia (27.293 euro); **5.** *State care au realizat 10.000–20.000 euro PIB/locuitor*: Republica Cehă (11.100 euro), Grecia (19.300 euro), Portugalia (14.700 euro), Slovenia (15.200 euro), Cipru (18.900 euro), Malta (12.400 euro); **6.** *State care au realizat 5.000–10.000 euro PIB/locuitor*: Estonia (9.800 euro), Letonia (7.100 euro), Lituania (7.000 euro), Polonia (7.100 euro), Slovacia (8.200 euro), Ungaria (8.900 euro); **7.** *State care au realizat 3.000–5.000 euro PIB/locuitor*: Bulgaria (3.000 euro), România (4.529 euro).

UE=27 state (23.321 euro) şi UE=15 state (27.913 euro) se încadrează în categoria statelor care au realizat între 20.000–30.000 euro PIB/locuitor. Cu o medie de 7.150 euro PIB/locuitor, UE=12 state recent intrate în UE se încadrează în categoria statelor care au realizat 5.000–10.000 euro PIB/locuitor.

Statele cu niveluri mai reduse ale PIB/locuitor, îndeosebi cele până la 10.000 euro, desfăşoară procese de transformare, dezvoltare şi compatibilizare a economiei faţă de evoluţia statelor avansate, astfel că în timp se vor atenua disparităţile existente în prezent în raport cu aceastea.

Aşa cum s-a mai spus, economia internă a unei ţări sau a unui grup de ţări devine tot mai dependentă de piaţă internaţională. Fiecare ţară şi grup de ţări îşi lărgeşte şi urmăreşte sporirea eficienţei relaţiilor ei economice externe. În contextul extinderii legăturilor şi interdependenţelor economice dintre state, optimizarea raporturilor dintre importuri şi exporturi a devenit o necesitate şi prioritate de maximă însemnătate pentru o economie naţională.

Analiza pe ţări şi grupe de ţări a importurilor şi exporturilor de bunuri şi servicii ne permite să evidenţiem unele trăsături şi tendinţe ale comerţului internaţional contemporan.

În primul rând, caracteristica generală şi tendinţa fundamentală care se manifestă cu continuitate o reprezintă creşterea volumului şi eficienţei importurilor şi exporturilor de bunuri şi servicii, creştere care devansează de regulă dinamica produsului intern brut şi a resurselor totale de bunuri şi servicii[7].

În cadrul creşterii absolute a volumului importurilor şi exporturilor, în unele state valoarea exporturilor de bunuri şi servicii devansează valoarea importurilor, se realizează exporturi nete care contribuie la creşterea produsului intern brut. În această situaţie se află Belgia, Danemarca, Finlanda, Germania, Irlanda, Olanda, Suedia, Elveţia, Japonia şi Norvegia.

În alte state se realizează importuri nete, dar cu efecte nefavorbaile, pe termen lung, asupra creşterii economice şi asupra resurselor valutare. În această situaţie sunt: Austria, Bulgaria, Franţa, Grecia, Italia, Luxemburg, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Ungaria, Statele Unite ale Americii, Turcia. De aceea, apreciem că teza creşterii importurilor de bunuri şi servicii de către ţările aflate în curs de dezvoltare este o frână în calea atenuării decalajelor faţă de statele avansate.

În majoritatea statelor analizate, se manifestă o tendinţă puternică de creştere a raţionalităţii, calităţii şi eficienţei bunurilor şi serviciilor care fac obiectul comerţului internaţional, scop în care se fac mari eforturi investiţionale şi de concepţie, menite a dezvolta şi adapta sistemul economic la cerinţele evoluţiei pieţei internaţionale. Uzura fizică şi îndeosebi morală care însoţeşte producţia de bunuri şi servicii obligă şi implică unităţile economice, zonele teritoriale şi regionale, economia în ansamblu – să asimileze şi să înnoiască produsele, serviciile şi tehnologiile, să realizeze noi structuri de fabricaţie şi comercializare.

În ultimele decenii, s-a manifestat o tendinţă de creştere a volumului şi ponderii serviciilor în PIB şi implicit în exporturi şi importuri[8]. În anul 2005, contribuţia serviciilor la formarea produsului intern brut a fost de 71,1% în UE=27; de 71,6% în UE=15; de 68,7% în Austria; de 75,0% în Belgia; de 60,0% în Bulgaria; de 59,4% în Republica Cehă; de 76,7% în Cipru; de 73,6% în Danemarca; de 66,6% în Estonia; de 67,5% în Finlanda; de 76,9% în Franţa; de 69,5% în Germania; de 74,0% în Grecia; de 59,9% în Irlanda; de 70,9% Italia; de 73,8% în Letonia; de 60,8% în Lituania; de 83,3% în Luxemburg; de 74,2% în Malta; de 73,5% în Olanda; de 64,6% în Polonia; de 72,5% în Portugalia; de 73,0%

[7] Pentru mai multe detalii, a se vedea, de pildă: The Worldwatch Institute, *Semne vitale 2002. Tendinţe care dau contur viitorului nostru comun*, Bucureşti, Edit. Tehnică, 2002, p. 55–60 şi 93–95; Laurenţiu Popescu, *Dinamica produsului intern brut şi a comerţului internaţional în statele dezvoltate*, „Probleme actuale ale gândirii ştiinţei şi practicii economico-sociale", vol. VII, Cluj-Napoca, Edit. Ecoexpert, 2004, p. 86–105.

[8] Vezi, în detaliu: Gianini Orio, Stahel R. Walter, *Limitele certitudinii*, Bucureşti, Edit. Edimpres – Camiro, 1996; Gheorghe Postelnicu, Cătălin Postelnicu, *Globalizarea economiei,* Bucureşti, Edit. Economică, 2000; Laurenţiu Popescu, *Conţinutul şi semnificaţia evoluţiei serviciilor în economie*, „Probleme actuale ale gândirii, ştiinţei şi practicii economico-sociale", vol. X, Cluj-Napoca, Edit. Risoprint, 2007, p. 113–151.

în Regatul Unit; de 54,9% în România; de 67,2% în Slovacia; de 62,5% în Slovenia; de 66,7% în Spania; de 70,7% în Suedia; de 65,0% în Ungaria; de 72,6% în Elveţia; de 68,2% în Japonia; de 56,1% în Norvegia; de 77,0% în Statele Unite ale Amercii; de 59,1% în Turcia.

Ca urmare a preocupărilor constante de creştere a *produsului intern brut* şi a *importurilor şi exporturilor* s-au înregistrat şi continuă să se înregistreze creşteri însemnate ale resurselor totale de bunuri şi servicii ale fiecărei ţări şi grup de ţări.

În dinamică, economia şi societatea modernă produc şi consumă o masă de bunuri şi servicii tot mai mare, cu structuri şi calităţi îmbunătăţite, pentru a acoperi cererea reală şi solvabilă aflate în creştere şi diversificare. Creşterea cererii de bunuri şi servicii pentru acoperirea necesităţilor de consum, dezvoltare şi exporturi implică, de regulă, o suprasolicitare a mediului natural – în direcţia extragerii unui volum sporit de resurse naturale (uneori peste potenţialul exploatabil) –, a sistemului economic, a capitalului tehnic şi a resurselor uname – în direcţia asimilării şi perfecţionării produselor şi serviciilor, înnoirii tehnologiilor de fabricaţie, extinderii relaţiilor economice dintre state şi implicit a relaţiilor ştiinţifice, tehnice, culturale, social-politice şi de mediu natural şi ecologic.

Economia contemporană se află în mişcare şi permanentă schimbare în vederea obţinerii în dinamică a capacităţii şi competitivităţii realizării eficiente a bunurilor şi serviciilor necesare dezvoltării social-umane. Ea tinde spre regionalizare şi globalizare. Nicio economie naţională nu se poate dezvolta şi menţine în condiţii de competitivitate şi prosperitate fără un puternic progres al sistemului economico-social intern şi încadrarea lui eficientă în mediul internaţional regional şi global.

4. **CONCLUZII**

Constatările noastre se bazează pe date statistice privind fiecare an (în număr de 11) cuprins în intervalul 1996–2006. Pentru a reda însă câteva caracteristici şi tendinţe esenţiale şi durabile ale dezvoltării economice, în *tabelul 2* am comunicat doar câteva date pentru anii 1996, 2000 şi 2006, iar ca termeni extremi de referinţă am invocat mai mult anii 1996 şi 2006. Din aceste date, numai o parte sunt cuprinse în sistemul statistic oficial. În rest, ele rezultă din calcule menite a oferi cititorului interesat o bază mai amplă de analiză, previziune şi management curent şi strategic a ceea ce ne interesează sau ar trebui să ne intereseze aproape pe toţi – sursele şi resursele de bunuri şi servicii, temelie a existenţei noastre biologice şi sociale, a luptei politice tot mai aprige pentru ele.

Cele arătate mai sus sunt departe de a epuiza complexitatea subiectului abordat. Pentru aşa ceva e nevoie de preocupări îndelungate din partea mai multor specialişti din varii domenii ale teoriei şi practicii sociale.